

Dalton

beleidsplan

2024-2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Daltononderwijs en pedagogisch klimaat.....	4
Daltononderwijs	6
Samenwerking	6
Vrijheid en verantwoordelijkheid	6
Effectiviteit	7
Zelfstandigheid.....	7
Reflectie	8
Visie op daltononderwijs op de Dorpsschool.....	9
De 5 daltonkernwaarden uitgewerkt op De Dorpsschool	12
1. Samenwerking	12
2. Vrijheid en Verantwoordelijkheid.....	20
3. Effectiviteit	26
4. Zelfstandigheid	30
5. Reflectie.....	34
Borging.....	37
Relaties met andere beleidsstukken	39
Beleidsvoornemens (Aanvullen).....	40
Bijlagen	43
Bijlage 1 Coöperatieve werkvormen	43
Bijlage 3 Reflectiebox.....	52
Bijlage 4 kijkwijzer	56
Bijlage Directe instructie model	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage Directe instructiemodel.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Overzicht reflectie boxen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Inleiding

Op de Dorpsschool staat het kind centraal. Elk kind is uniek, met zijn eigen talenten.
Wij gaan voor ieder kind!

Op De Dorpsschool bieden we Openbaar Dalton Basisonderwijs. We volgen en begeleiden de ontwikkeling van ieder kind en houden rekening met zijn/haar talenten en mogelijkheden. Als het nodig is, kiezen we in overleg met kind en ouders het aanbod en de aanpak op maat. We bieden, door een optimale samenwerking met kinderen, ouders en teamleden, een uitdagende Dalton-ontwikkelomgeving.

De 5 kernwaarden van daltononderwijs zijn:

- samenwerking
- vrijheid en verantwoordelijkheid
- effectiviteit
- zelfstandigheid
- reflectie

We passen de daltonprincipes praktisch toe en evalueren regelmatig het effect van onze aanpak. Waar nodig passen we onze aanpak aan. Het daltononderwijs is hierdoor altijd in ontwikkeling.

Juist omdat we zo in ontwikkeling zijn, vinden we het belangrijk om onze dagelijkse praktijk in dit daltonbeleidsplan te beschrijven.

Het waarborgt een doorgaande lijn en de kwaliteit daarvan op Daltongebied. Ook in tijden van wisselingen binnen de organisatie. Deze kwaliteit wordt tevens door de Nederlandse Daltonvereniging bewaakt.

Dit borgingsdocument is een leidraad voor alle leerkrachten, die dagelijks in de praktijk brengen wat hier wordt beschreven.

We leggen hierin verworven inzichten en werkwijzen vast voor een langere periode.

We hopen dat (potentiële) ouders en andere belangstellenden met veel plezier kennis nemen van onze werkwijze.

Namens het team van OBS De Dorpsschool,

Marit Ranzijn

Directeur

Cindy Meerbeek

Waarnemend directeur

Daltononderwijs en pedagogisch klimaat

Waar grote groepen mensen samen zijn is het noodzakelijk dat er goede regels en afspraken zijn. Regels zijn noodzakelijk voor een goed pedagogisch klimaat en een veilige, vertrouwde omgeving in en om onze school. Onze schoolregels worden ieder jaar, ook in overleg met de medezeggenschapsraad, besproken en indien nodig geactualiseerd. Al onze ouders worden van de regels en afspraken op de hoogte gesteld en worden gestimuleerd in het meedenken en uitvoeren van de gedrags- en omgangsregels. Opvoeden doen we per slot van rekening samen!

Ieder kind moet zich bij ons op school veilig en prettig kunnen voelen. Dat is ons belangrijkste uitgangspunt. Een kind dat zich goed voelt op school, kan tot leren komen. Veilig en prettig betekent ook: een goede band met de leerkracht en de medeleerlingen. Daar besteden we veel aandacht aan. We kijken naar ieder kind individueel om te zien wat het nodig heeft. Ieder kind op onze school krijgt de kans om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen naar eigen aard, aanleg en tempo.

De Dorpsschool staat voor een goede sfeer, gezelligheid en een fijn werkklimaat. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen die binnenkomen zich veilig en prettig voelen.

Kinderen, ouders/ verzorgers en leerkrachten moeten zich welkom en veilig voelen op school. Warmte, respect, solidariteit, openheid en acceptatie zijn de basis van het werken en leven in onze school. Kinderen moeten zich in hun eigen tempo kunnen ontwikkelen en ontplooien in een veilige en sociale omgeving. Ouders en leerkrachten werken hierin samen.

Respect voor elkaar

Sociaal-emotionele ontwikkeling en het besef van normen en waarden vinden we belangrijk. We willen dat kinderen een sociale houding ontwikkelen die getuigt van respect voor elkaars persoonlijkheid en achtergrond. Dat betekent dat kinderen elkaar accepteren en dat ze goed kunnen functioneren in een groep. Ze hebben belangstelling voor elkaars verhalen, ideeën en voorstellen. De kinderen leren om samen te kunnen werken, ook met kinderen die ze niet zelf hebben gekozen. Hierin speelt communicatie een belangrijke rol.

Pesten

Op de Dorpsschool wordt pestgedrag niet getolereerd. We hebben daarom een Pestprotocol. Daarin vermelden we op welke wijze we aan anti-pestgedrag werken en wat we doen als het toch gebeurt. Samenwerking met ouders is hierbij van groot belang. We besteden serieus aandacht aan de gepeste leerlingen, maar ook aan de pestende leerling. Beiden hebben een probleem dat

opgelost moet worden. Als u een vermoeden heeft dat uw kind gepest wordt dan verzoeken wij u contact met de school op te nemen. Het is belangrijk dat we elkaar wederzijds informeren, in en buiten de school.

Oudercontacten

We hebben veel contact met onze ouders. We voeren regelmatig driehoeksgesprekken met ouder/leerkracht en kind. Kinderen krijgen meer verantwoordelijkheid in hun leerproces en ouder(s) worden hier in een ondersteunende of sturende manier bij betrokken. We houden jaarlijks meerdere (thema) ouderavonden waar allerlei onderwerpen die op dat moment aan de orde zijn aan bod komen. Daarnaast staat de deur altijd open voor contact met leerkrachten en/of directie.

Daltononderwijs

Op onze school wordt Daltononderwijs gegeven, omdat we als school een bepaalde visie hebben op de maatschappij. Op hoe je als (volwassen) mens in die maatschappij zou moeten functioneren. Op de opvoeding van en het onderwijs aan kinderen is een visie gebaseerd. Zonder al te theoretisch te willen worden, willen we die visies in dit hoofdstuk kort toelichten.

Daltononderwijs kan worden samengevat in de volgende vijf peilers:

Samenwerking

"The school functions as a social community."

Een Daltonschool is een **leefgemeenschap** waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samenleven en werken. Een Daltonschool is ook een **leeromgeving** waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden, in samenwerking met anderen, kan het leren verdiepen. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van een medeleerling, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap. Een Daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

Vrijheid en verantwoordelijkheid

"Freedom and responsibility together perform the miracle."

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het Daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert.

Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Effectiviteit

“Efficiency measure “a simple and economic reorganization of the school”

Effectiviteit: de hoofddoelstelling van Dalton is Parkhurst’s ‘Fearless human being’, de mens zonder vrees, die zich verantwoordelijk weet en voelt en die deze verantwoordelijkheid ook aankan. Het gaat om rendement op het terrein van onderwijsopbrengsten en op het terrein van persoonlijkheidsontwikkeling. In de Daltonvisie gaan we ervan uit, dat het werken aan deze persoonlijkheidsontwikkeling in belangrijke mate bijdraagt aan het behalen van ambitieuze leerdoelen; het maximale uit leerlingen halen uitgaande van ieders talent. Een Daltonschool anno nu heeft ook nauwkeurig beschreven welke doelen ze precies wil halen qua persoonlijkheidsontwikkeling: wat kun je van onze leerlingen verwachten (in relatie tot hun leeftijd) ten aanzien van zelfstandigheid, vrijheid/verantwoordelijkheid, samenwerking en reflectie.

Efficiency/doelmatigheid: een Daltonschool probeert zo efficiënt mogelijk aan haar doelen te werken. Ons onderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, leerkrachten, leerlingen en middelen. Een Daltonschool leert haar leerlingen steeds meer verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leer- en ontwikkelingsproces, rekening houdend met individuele verschillen en persoonlijke leerdoelen. Daarvoor is het noodzakelijk, dat een leerling leert reflecteren op zijn eigen leerproces, zijn leerresultaten en op zijn eigen persoonlijkheidsontwikkeling.

Vertrouwen is de basis. Een situatie waarin de leerling echte verantwoordelijkheid krijgt en ook gevraagd wordt verantwoording af te leggen over wat hij gedaan heeft met het in hem gestelde vertrouwen. In deze visie op Dalton leert een leerling steeds meer zichzelf aan te sturen (zelfregulatie) en wordt ‘ownership’, of zelfs ‘leadership’ van de leerling steeds belangrijker. Hierbij speelt de nieuwe kernwaarde ‘reflectie’ een sleutelrol.

Zelfstandigheid

Experience is the best and indeed the only real teacher

Zelfstandig leren en werken op een Daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht een klus klaren en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

Reflectie

"I would be the first to hear welcome criticism"

Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een Daltonschool vanzelfsprekend. Iedere docent, werkend op een Daltonschool, reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over het onderwijs voortdurend plaats.

Reflectie en evaluatie dragen in hoge mate bij tot een verkenning van de leerweg om het beoogde doel te bereiken.

Relatie met het voortgezet onderwijs en de maatschappij

Het kind in het vervolgonderwijs

Niet alleen het traditionele "huiswerk maken" vraagt van de leerlingen dat ze bovengenoemde vaardigheden beheersen. De ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs doen een steeds groter beroep op de zelfstandigheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van de leerlingen. Zij zullen ook steeds vaker projecten en studieopdrachten krijgen waarbij je niet individueel, maar samen met medescholieren zaken moet uitwerken. In het hoger onderwijs is deze manier van werken al veel langer gebruikelijk.

De volwassene als beroepsbeoefenaar

Beroepen waarbij je in je eentje werkt en alleen maar moet doen wat de baas je opdraagt, komen nauwelijks (meer) voor.

In de meeste beroepen in onze moderne, westerse kennismaatschappij worden initiatief, verantwoordelijkheidsgevoel en creativiteit verwacht. Vaak zal er moeten worden overlegd met collega's, met opdrachtgevers en met diverse instanties. Zowel zelfstandigheid als het goed kunnen samenwerken zijn daarbij essentieel.

Visie op daltononderwijs op de Dorpsschool

Samenwerken

Bij samenwerken is er een groei te zien in vorm en intensiteit. Samenwerken begint bij jonge kinderen vooral met een doel: samen een gat graven in de zandbak gaat sneller dan alleen. Bij oudere kinderen zie je steeds meer dat ze van en met elkaar gaan leren. Door het gebruik van coöperatieve werkvormen, inzet van maatjes en persoonlijke taken, komt er ruimte voor het creëren van open leersituaties.

Verantwoordelijkheid

Wij vinden het als school belangrijk dat leerlingen leren verantwoordelijkheid te dragen en te nemen. Dit is in school onder andere terug te zien in de teamvergaderingen in de klas, leerlingenraad en tutorlezen. Wanneer bewust gekozen wordt voor gedeelde verantwoordelijkheid dan zien we de motivatie van de kinderen stijgen. Verantwoordelijkheid dragen door kinderen betekent ook dat zij zorg leren hebben voor hun omgeving: de klas, de school als geheel en het terrein om de school heen.

Zelfstandigheid

Zelfstandigheid is een vaardigheid die wij de leerlingen bewust aanleren. We willen de zelfstandigheid zo vroeg mogelijk stimuleren en starten hiermee bij de peuters. Door de jaren heen wordt de zelfstandige manier van werken steeds verder uitgebreid. Dit is in onze school onder andere terug te zien in: eigen keuze in werkplekken, gebruik van digitaal planbord/taakbrief, dagkleuren en omgaan met uitgestelde aandacht. De mate van zelfstandigheid kan verschillen per leerling.

Effectiviteit en doelmatigheid

Ons onderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, leerkrachten, leerlingen en middelen. Een taakbrief op maat stimuleert de leerling tot een gemotiveerde, doelmatige en functionele werkhouding. Doelen van rekenen zijn zichtbaar in de klas, waardoor de leerlingen zicht hebben op de te leren vaardigheden. Doelen van andere leergebieden worden besproken met de kinderen bij aanvang van de les.

Reflectie

Reflectie betekent terugdenken en overzien. Nadenken over jezelf, je gedrag of een activiteit. Een reflectievraag uit de reflectiebox kan hierbij helpen. We vinden het belangrijk dat leerlingen en leerkrachten nadenken over hun eigen werk en werkhouding. Dit geldt ook voor onze school.

Op school leren we de kinderen om deze vaardigheden te ontwikkelen. Ze kunnen ermee experimenteren, zodat ze goed voorbereid worden op hun volwassen leven en functioneren in het voortgezet onderwijs.

In het onderstaande overzicht staat omschreven welke accenten wij op de Dorpsschool aanbrengen:

1. De basis van al ons handelen, moet gericht zijn op het creëren van een veilig, pedagogisch klimaat.
2. Er wordt rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen. Hiervoor is het nodig de ontwikkeling van de leerling goed in de gaten te houden. Het betreft hier niet alleen verschillen in cognitieve vaardigheden, maar ook verschillen in bijvoorbeeld belangstelling, werkhouding en creativiteit. Kinderen moeten van elkaar deze verschillen ook leren te respecteren en te accepteren.
3. Vrijheid betekent voor ons, dat de leerkracht een deel van de verantwoordelijkheid voor het leren bij de leerling legt. Essentieel hierbij is het reflecteren en evalueren en het begeleiden van de leerling. Natuurlijk geeft de leerkracht het kader aan waarbinnen de leerling de keuzes mag maken. De keuzes welke bij de leerlingen kunnen liggen zijn bv. met wie ga ik werken, waar ga ik werken, volgorde van het werk, enz.
4. Leerlingen moeten leren allerlei informatiebronnen te hanteren en te beoordelen. Deze informatiebronnen staan ook tot hun beschikking.
5. Er wordt gestreefd naar een grote variatie in werkvormen en materialen.

Kernmerken van onze school in trefwoorden

De goede Daltonschool die wij willen zijn, kenmerkt zich vooral door:

- “We gaan voor ieder kind”
- Het Dalton onderwijsconcept
- De openbare identiteit, we zijn een plek waar alle verhalen samenkomen
- De gemoedelijke sfeer
- Goede zorg voor alle leerlingen
- Ruimte voor initiatief en eigen inbreng
- Een uitdagende leeromgeving in een veilige omgeving
- Normen en waarden m.b.v. de Kanjertraining
- De kleinschaligheid
- Gericht op een sterke driehoeksverhouding (leerling/ouder/leerkracht)
- De moderne uitstraling met een huiselijke sfeer
- Het samenwerkend leren
- Laagdrempeligheid
- Ontwikkeling op eigen niveau
- Een frisse uitnodigende school
- Een prachtig, omsloten schoolplein
- Een enthousiast en professioneel schoolteam
- Formatief handelen met behulp van MijnRapportFolio

De hier genoemde onderwerpen zijn grotendeels uitgewerkt en beschreven in dit Daltonbeleidsplan. Wat hier is vastgelegd, zal regelmatig onderwerp van bespreking zijn en blijven. Onderwijs moet in ontwikkeling blijven en dit Daltonbeleidsplan is nooit af.

De leerkracht

Leerkrachten op een Daltonschool helpen leerlingen niet alleen met het verwerken van de leerstof, maar zijn voor de leerlingen ook een inspirator en een coach. Hun rol in het leerproces is onmisbaar. Voor een leerkracht is het dan ook van belang om te weten hoe leerlingen het beste leren. Alleen dan kan een leerkracht de leerling begeleiden met als leerdoel dat de leerling meer inzicht krijgt in zijn eigen leerproces. Een goede leerkracht beheerst zijn vak, heeft de vaardigheid om de inhoud van het vak over te dragen en weet ook variatie aan te brengen in de wijze waarop dit gebeurt. Hij weet om te gaan met leerlingen, met een verschillende achtergrond en begaafdheid.

Het Daltononderwijs van een school laat zich maar voor een deel vastleggen in afspraken. Het belangrijkste is en blijft altijd de persoon van de leerkracht. Deze heeft "een Dalton-houding". Dit heeft een bepaalde houding ten opzichte van leerlingen en ten opzichte van het onderwijs tot gevolg. Een houding die zich erdoor kenmerkt dat je bijvoorbeeld de leerling stimuleert zelf na te denken over problemen, dat je oog hebt voor werkvormen die samenwerking bevorderen, dat je hier en daar een stapje terug wilt doen om kinderen de gelegenheid te bieden zelf oplossingen te bedenken. De leerkracht is het hart van het (Dalton)onderwijs.

Vanuit de Dalton optiek gezien, opereert een leerkracht per definitie niet solistisch. Hij/Zij functioneert in een team. Binnen dit team inspireer en ondersteun je elkaar. En in teambijeenkomsten wordt de ontwikkeling van de school vorm gegeven.

De 5 daltonkernwaarden uitgewerkt op De Dorpsschool

1. Samenwerking

De maatschappij vraagt om sociaal en communicatieve vaardige mensen die in teamverband kunnen werken. Hoe zorg je ervoor dat leerlingen die vaardigheden bezitten? Binnen het Daltononderwijs is samenwerkend leren een antwoord op deze vraag. Uit onderzoek blijkt dat samenwerkend leren effectiever is dan leren in het traditionele onderwijs. Elkaar onderwijzen, hardop denken en actief bezig zijn met de stof blijken essentieel.

Bij samenwerkend leren staan die aspecten centraal.

Samenwerkend leren is een onderwijsleersituatie waarin de leerlingen in alledaagse groepen op een gestructureerde manier samenwerken aan een leertaak met een gezamenlijk doel. De leerlingen die samenwerken zijn niet alleen gericht op hun eigen leren maar ook op dat van hun groepsgenoten. Leerlingen leren met elkaar en van elkaar.

Bij het leren samenwerken ligt het accent op het samenwerken, in plaats van op samen werken. De leerlingen vullen elkaar aan en helpen elkaar op basis van sterke en zwakke punten in de leervorderingen. Het leren samenwerken met anderen is zowel op school als in het latere dagelijkse leven, voortdurend nodig.

Het samenwerkend leren heeft als doel:

- Het vergroten van het leereffect doordat leerlingen elkaar om hulp kunnen vragen bij het oplossen van een probleem. Het is een waardevolle aanvulling op het didactisch repertoire van de leerkracht.
- Het actiever bezig zijn met het verwerken van leerstof.
- Het bevorderen van de sociale ontwikkeling doordat leerlingen bij het samenwerken rekening dienen te houden met anderen en leren iets voor elkaar over te hebben. Ze leren omgaan met elkaar en elkaars verschillen.
- Het bevorderen van het als mens goed functioneren. Samen kunnen werken is hiervoor erg belangrijk. De grens van de individuele vrijheid wordt altijd gevormd door de vrijheid van een ander.
- Samenwerkend leren bevordert een positief, pedagogisch klimaat.

Bij samenwerking is er een groei te zien in intensiteit. Samenwerken begint bij jonge kinderen vooral met een doel: samen een gat graven in de zandbak gaat sneller dan alleen bijvoorbeeld. Bij oudere kinderen zie je steeds meer dat ze van en met elkaar gaan leren. Door het gebruik van coöperatieve werkvormen (zie bijlage 1) en keuzewerk, kan er bewust gekozen worden voor het creëren van open leersituaties.

Zelfstandig werken en samenwerken

Samen werken betekent dat, al werk je individueel, je rekening houdt met elkaar. Rekening houden met elkaar is niet storen of onnodig afleiden. Het moet vanzelfsprekend zijn om elkaar te helpen. Het is ook normaal om hulp te vragen.

Niet alle leerlingen bezitten deze vaardigheden van nature. De leerkracht heeft daarom hier een belangrijke taak. Tijdens het werken aan de taakbrieven mogen de leerlingen ook samenwerken.

Samenwerken is een belangrijk component om sociale vaardigheden te ontwikkelen.

Samenwerken vindt op vele manieren plaats:

- In de taakbrief
- In de instructielessen
- In de creatieve vakken

Samenwerken komt ook tot uiting in de groeps-overstijgende activiteiten. Leerlingen uit alle groepen werken samen op het gebied van lezen. De leerlingen uit de bovenbouw, die prentenboeken lezen met een maatje uit groep 2, krijgen van te voren instructies, waar zij op moeten letten bij het voorlezen, hoe ze vragen moeten stellen en complimenten kunnen geven.

Bij het samenwerkend leren let de leerkracht op zijn rol. Hij/zij richt zich op:

- Open vragen stellen.
- Bedenktijd geven en geen vingers laten opsteken.
- De leerling laten uitpraten en geen beoordeling geven.
- Andere leerlingen laten reageren op een groepsgenoot.
- De interactie van leerling naar leerling laten gaan (dus niet via leerkracht).
- De kinderen in groepjes naar oplossing laten zoeken.
- Kinderen, die in tweetallen, werken om beurten een opdracht laten uitvoeren.
- Bij een verslag van een groepje of duo andere groepen elkaars mening laten verwoorden.
- Aan het eind van een les terugblikken op het samenwerkproces.

Groep 1 en 2

Via het digitaal kiesbord en de verplichte taken van de taakbrief doen de leerlingen regelmatig samenwerkingsopdrachten. Regelmatig worden er groepsopdrachten gemaakt, zoals in de kring of een spelletje samen met je maatje of andere klasgenoten gedaan. Ook tijdens het buitenspelen vindt er veel samenwerking plaats.

Samenwerken aan gemeenschappelijk te behalen doelen

Wanneer kinderen bij gemeenschappelijke doelen nog verdere/extra oefening nodig hebben worden zij waar mogelijk groepsdoorbroken gekoppeld.

Samenwerken aan de taakbrief in de midden- en bovenbouw

Als de kinderen tijdens de zelfstandige werkmomenten gaan werken aan de taakbrief mogen zij zelf de keuze maken met wie zij willen samenwerken en waar zij gaan zitten. Elke klas heeft de beschikking over de klas zelf en een tussenruimte waar de kinderen mogen gaan werken. Dit samenwerken wordt regelmatig samen met de leerlingen geëvalueerd. De kinderen worden ingedeeld d.m.v. de werkplekken kaart.

Tutor

In de periode tussen de herfst- en kerstvakantie en tussen de voorjaarsvakantie en meivakantie, vindt het tutorlezen plaats. Twee keer per week, gedurende 20 minuten, wordt samen gelezen. Een oudere leerling wordt gedurende die periode de tutor van een jongere leerling.

Voorafgaand aan een tutorperiode krijgt de tutor instructie van de groepsleerkracht van de leerling die hulp nodig heeft. De tutor weet dan welke hulp geboden moet worden en op welke manier dit het beste kan.

Tutorlezen is een schoolbreed leesmoment van groep 1-8. Vanaf groep 6 worden er geen tutoren meer ingezet. De zorgleerlingen vanaf groep 6 worden begeleid door leerkracht/onderwijsassistent om te zorgen dat motivatie blijft. De activiteit wordt begeleid door een leerkracht. Leerlingen uit de bovenbouw lezen tijdens het tutorlezen prentenboeken voor aan hun maatjes uit groep 1/2.

Keuzewerk

We hechten veel waarde aan zelfstandigheid. Dit laten we zo veel mogelijk terug komen in de keuzes voor verschillende lesmethoden en lesmaterialen. Ook de invoering van keuzewerk is een bewuste keuze om de zelfstandigheid, vrijheid en verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces van onze leerlingen te vergroten.

Keuzewerk is:

- Een uitdagende, educatieve activiteit.
- Een vast onderdeel van de basistaak, bijv. omschreven als “Keuzetaken” (gr. 4 t/m 8).
- Een activiteit, die de kinderen zelf mogen kiezen, binnen aangegeven kaders.
- Ook samen werken aan een opdracht.

Keuzewerk is een onderdeel van de taakbrief. Vanaf groep 3 wordt door iedere leerling persoonlijke doelen gesteld in het MijnRapportFolio. Wat wil een leerling de komende periode leren en/of zich in ontwikkelen? Deze doelen worden omgezet in persoonlijke taken op de taakbrief.

Keuzewerk in groep 1 en 2

Tijdens de inloop kunnen de leerlingen kiezen uit een kast met ontwikkelingsmaterialen op diverse niveaus. De kasten worden na afloop van ieder thema gewisseld.

Bij ieder nieuw thema staan taal en rekendoelen centraal die met behulp van IEP worden gekoppeld aan het thema. Doelen kunnen door het jaar heen meerdere keren aan bod komen. Wordt het doel direct behaald, dan wordt er verrijkingsmateriaal ingezet op hetzelfde doel. Mocht het doel niet worden behaald, dan wordt hier de komende 2 thema's extra aandacht aan besteed.

Planbord

Een leerling mag tijdens een werkles kiezen van het planbord. Wanneer een leerling kiest voor een activiteit van het planbord zijn er diverse keuzemogelijkheden in activiteiten en ontwikkelingsmaterialen. We proberen ons onderwijsaanbod zo rijk mogelijk in te richten. Op het planbord worden ook activiteiten opgenomen passend bij het thema. De activiteiten die op het planbord staan, worden soms in samenspraak met de leerlingen gevuld.

Keuzewerk in groep 3 t/m 8

Voor begin groep 3 wordt dit nog aangegeven met plaatjes, eind groep 3 maken zij de overgang naar geschreven taken. Er wordt gekozen voor een invulling met verschillende activiteiten en ontwikkelingsmaterialen. Tevens is er ruimte voor leerlingen om zelf

activiteiten aan te dragen. De leerlingen plannen het keuzewerk op hun taakbrief met de kleur van de dag. Dit kan gekozen worden wanneer al het andere werk af is. Met bolletjes wordt aangegeven hoe vaak en hoe lang ze aan een taak van het keuzewerk kunnen werken. Ieder bolletje is 15 minuten.

Maatjes

In alle groepen wordt met het maatjessysteem gewerkt, met als doel: elkaar leren kennen, het leren omgaan met elkaar, groepsgevoel stimuleren en elkaar accepteren.

Bij de kleuters staan de namen op magneetkaartjes geschreven met daarbij hun plaatje. In groep 1 en 2 blijven de maatjes hetzelfde tot de volgende vakantie. In groep 3 t/m 8 hangt een maatjeskaart, deze wordt iedere maand van maatje gewisseld.

In groep 1/2 wordt er gewerkt met een maatjesbord. De plaatjes komen overeen met de plaatjes die gekoppeld zijn aan de namen van leerlingen en kapstokken. Maatjes werken soms samen aan een taak van de taakbrief. De maatjes staan met z'n tweeën in de rij wanneer we op stap gaan of wisselen van lokaal. Bij sommige coöperatieve werkvormen wordt het maatjes systeem ook gebruikt.

We werken in alle groepen ook met schouder- en oog maatjes.

Teamvergadering

Iedere week vindt er een teamvergadering plaats. Tijdens deze teamvergadering worden er onderwerpen besproken die spelen in de klas of op het plein. Leerlingen kunnen zelf onderwerpen inbrengen.

Er zijn vaste punten die besproken worden:

- Mededelingen vanuit de leerkracht
- Een daltondoel centraal stellen (Zie MRF) en hierop reflecteren
- Inbreng van punten vanuit de kinderen
- Evalueren werk- en speel momenten
- Thema bespreking
- Leerlingenraad
- Weekend bespreking

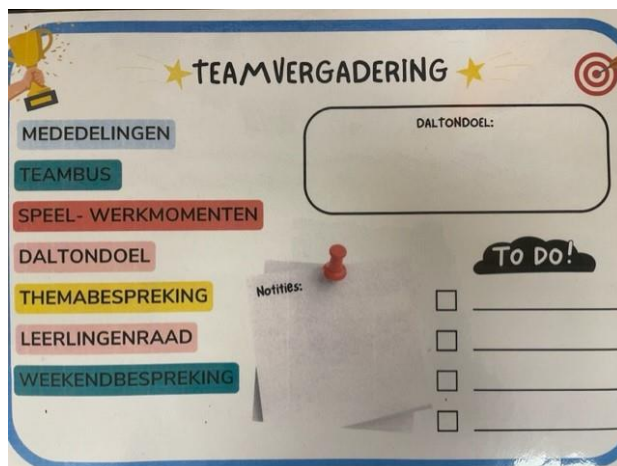
In de klas hangt een teambus waarin onderwerpen voor de teamvergadering gestopt kunnen worden.

Dit doen zij in de volgende categorieën:

1. Een mededeling (zoals: ik ga verhuizen en of ik krijg een bril..... enz.).
2. Een pluim / compliment (zoals: goed van je Mila dat je de tafels allemaal kent, dit vond je zo moeilijk of fijn dat Nore en Daan de ruzie hebben bijgelegd, enz.).

3. Een verandering of probleem bespreekbaar maken (zoals: we mogen tijdens het zelfstandig werken niet aan het werkstuk werken, ik zou dit wel fijn vinden, of ik mag buiten nooit met de rest van de klas meespelen, enz.).

Door middel van de teamvergadering willen we de kinderen inspraak geven in hun eigen schooltijd. Ook is het goed dat kinderen leren debatteren met respect voor de mening van een ander.

TEAMVERGADERING

MEDEDELINGEN

TEAMBUS

SPEEL- WERKMOMENTEN

DALTONDOEL

THEMABESPREKING

LEERLINGENRAAD

WEEKENDBESPREKING

DALTONDOEL:

To Do!

Notities:

2. Vrijheid en Verantwoordelijkheid

Visie op Vrijheid en Verantwoordelijkheid

Echte vrijheid impliceert het nemen van verantwoordelijkheid. Dat is wat Parkhurst bedoelt als ze zegt dat zelfbeheersing 'de hoogste les' is. Dan kanaliseer je je eigen emoties en begeerten. De menselijke rede biedt de mens de mogelijkheid te overdenken waarop hij zijn vrijheid richt. Het maakt dat keuzemogelijkheden kunnen worden overwogen en dat er gekozen kan worden voor het beste alternatief. Logisch denken stelt de mens in staat om vrij te zijn. Maar om goed te kunnen kiezen, is kennis van anderen, van de wereld en kennis over jezelf nodig. Pas als op basis van zulke kennis consequenties van keuzes overzien kunnen worden, kan er werkelijk in vrijheid gehandeld worden. Dan ook kan verantwoordelijkheid gedragen worden voor gemaakte keuzes. Je verstand en cognitieve zelfcontrole zorgen er dus voor dat je verantwoordelijk opstelt. En dat is natuurlijk belangrijk in de context van het leren van kinderen. Zij moeten leren met vrijheid om te gaan en verantwoordelijkheid te dragen.

Bron: Dalton: LEF (blz. 93)

Dagkleuren

In de school wordt iedere dag aangegeven met een vaste kleur. Deze kleuren geven structuur aan de week en helpt de leerlingen bij het maken van een planning. Daarnaast worden de kleuren gebruikt bij de administratie van gemaakte taken.

Groep 1-2

In groep 1-2 wordt de dag van vandaag aangegeven op de jaarkalender door middel van een schuif bij de desbetreffende dag/kleur.

Groep 1/2

Groep 3 t/m 8

De week wordt compleet gemaakt met twee witte dagen.

Groep 3 t/m 8

Vanaf groep 3 wordt er in het lokaal aangegeven welke dag en datum het is. Op de taakbrief geven de kinderen met de dagkleur aan dat ze een bepaalde opdracht af hebben gekregen. Dit geeft de leerkracht inzicht in de leerstijl van het kind en biedt mogelijkheden om hem hierbij te begeleiden: Een kind dat in het begin weinig productief is en dus alles op het laatste moment moet maken, moet geleerd worden het werk beter te spreiden. Een kind dat duidelijk te snel van start gaat en daarbij veel fouten maakt, moet worden geleerd dat de kwaliteit van het werk belangrijker is dan snel werken.

Dagritme kaarten

Een hulpmiddel om de dag voor de kinderen te ordenen zijn de dagritmekaarten. Dit pakket bestaat uit een aantal kaarten met afbeeldingen en/of woorden die de verschillende activiteiten voorstellen die voor een dag zijn gepland. De activiteiten worden aan het begin van de dag op volgorde gehangen. De bijbehorende tijden worden door de leerkracht aangegeven. Het gebruik van het dagritmepakket brengt ordening en rust.

Groep 1-2

Er wordt gebruik gemaakt van dagritmekaarten voorzien van picto's. Deze wordt in de ochtendkring met de kinderen besproken. Zodra een activiteit is afgerond, wordt de knijper bij de volgende activiteit geplaatst door de maatjes van de dag. Zo hebben de kinderen een overzicht wat ze nog gaan doen en wat er al is gedaan.

Groep 3 t/m 4

In groep 3 en 4 wordt er gewerkt met dagritmekaarten die voorzien zijn van picto's en woorden. Deze worden bij aanvang van de dag kort doorgenomen, zodat de kinderen de structuur van de dag duidelijk krijgen. Er wordt niet meer aangegeven bij welke activiteit we zijn. De dagritmekaarten helpen de kinderen met het plannen van de taakbrief.

Groep 5 t/m 8

In groep 5 t/m 8 wordt er gewerkt met dagritmekaarten met woorden. De volgorde van de dagritmekaarten komt overeen met wat op de taakbrief vermeld staat. 's Morgens starten we met het doornemen van het rooster aan de hand van de dagritmekaarten, zodat de structuur van de dag duidelijk is voor de kinderen.

Symbolen

Uit het oogpunt van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid kunnen leerlingen aan de hand van gemaakte groepsafspraken, zonder hulpsymbolen, gebruik maken van de wc. Mocht de groep het nodig hebben, worden wc-symbolen' ingezet.

Als de leerkracht zijn hand omhoog houdt, weten de leerlingen dat ze moeten stoppen met werken en praten en de aandacht naar de leerkracht moeten verschuiven. Zij laten dit zien door zelf ook de hand op te steken.

Met de werkplekwijzer worden op de bovenbouwverdieping de stilte en samenwerkplekken aangegeven. Op de benedenverdieping wordt dit door de leerkrachten aangegeven, omdat de tussenruimtes multifunctioneel ingezet worden. Indien nodig kan de werkplekwijzer verder worden doorgetrokken.

Werkplekken

Groep 1 t/m 5 hebben naast het eigen klaslokaal, hal en speelzaal de beschikking over een hoekenlokaal. Daarnaast kunnen de kinderen van groep 3 t/m 5 in de hal werken.

Groep 6-7 maakt gebruik van het klaslokaal en de tussenruimte.

Groep 8 maakt gebruik van werkplekken op de gehele bovenverdieping. Iedere werkplek heeft een eigen functie: instructieplek, samenwerkplek, stilwerkplek.

De leerlingen hebben een zekere vrijheid in het kiezen van een werkplek in de school. Doordat er met een taakbrief wordt gewerkt, zijn leerlingen in het klaslokaal vaak gelijktijdig bezig met verschillende opdrachten. In de klaslokalen krijgen kinderen de instructie. Als kinderen zelfstandig de taken kunnen verwerken, mogen zij een eigen werkplek kiezen. Deze werkplekken zijn in verschillende ruimtes. Hier zitten leerlingen zelfstandig te werken, daar krijgt een groepje extra instructie van de leerkracht en weer ergens anders is iemand met een creatieve opdracht bezig. De hal en de gang zijn ingericht voor samenwerkingsplekken zodat het in de klas zo rustig mogelijk blijft. Toch zal de leerling eraan moeten wennen dat er in een Daltonschool een zeker "werkgeruis" is.

Door de kleuters eraan te wennen in verschillende ruimtes te werken, waar ook anderen langs komen en zitten te werken, worden de leerlingen voorbereid op het latere zelfstandig werken op plaatsen waar de leerkracht niet steeds aanwezig is.

Wij hebben als regel dat iedereen die in de hal, gang of tussenlokaal werkt, ook verantwoordelijk is voor het opruimen ervan. Op stilteplekken wordt stil gewerkt, op

Plein

Kinderen mogen met buitenspelen gebruik maken van het speelmateriaal uit de schuren. Gezamenlijk zorgen zij, onder toezicht van de pleinwacht, dat dit ook weer netjes in de schuur opgeruimd wordt.

Moestuin

Elke week wordt onder begeleiding van ouders in de moestuin gewerkt. Hierdoor leren kinderen zorg te dragen voor de natuur en leren ze wat de natuur te bieden heeft. De materialen die hierbij worden gebruikt, worden op een goede manier weer opgeruimd in de schuur.

Leerlingenraad

De leerlingenraad geeft ons inzicht in de beleving van de kinderen en hun wensen.

De leerlingenraad is een groepje kinderen die een aantal keren per schooljaar spreken met een teamlid. De kinderen van de leerlingenraad zijn door klasgenoten gekozen en ze komen uit de groepen 5 t/m 8. Kinderen mogen vooraf zelf aangeven of ze zich verkiesbaar willen stellen voor de leerlingenraad. Kinderen die gekozen willen worden houden een praatje waarom zij in de leerlingenraad willen. Daarna stemt de groep anoniem. Uit elke groep

wordt een jongen en een meisje gekozen om deze taak een schooljaar lang uit te oefenen. Deze 8 kinderen vertegenwoordigen de eigen groepen, maar ook groep 1 t/m 4.

Voor een leerlingenraadvergadering, spreken de kinderen met de klas wat er goed gaat op school, wat verbeterpunten zijn en de wensen. De leerlingen vragen ook feedback aan groep 1 t/m 4. Het team kan de leerlingenraad vragen stellen of de kinderen betrekken in keuzes die gemaakt moeten worden. Dit alles vormt de agenda.

Een leerling uit groep 7 en/of 8 maakt de notulen en zorgt ervoor dat alle leerlingen uit de raad deze krijgen. Na afloop vertellen de kinderen van de leerlingenraad in een teamvergadering wat er besproken is en noteren de feedback van de klas. Dit wordt de volgende bijeenkomst teruggekoppeld.

Daarnaast zijn er tijdens het schooljaar verschillende commissies gevormd. Per commissie zitten er 2 leerlingen uit de groepen 5 t/m 8. Dit zijn geen kinderen van de leerlingenraad.

De leerlingenraad vergadert 5x per jaar in de maanden september, november, januari, maart en mei.

Jaarlijks bekijkt de MR overgebleven MR gelden en stelt dit beschikbaar voor de leerlingenraad. Een deel hiervan wordt door de MR vastgesteld voor een goed doel in de omgeving en een deel wordt beschikbaar gesteld voor uitgave door de leerlingenraad.

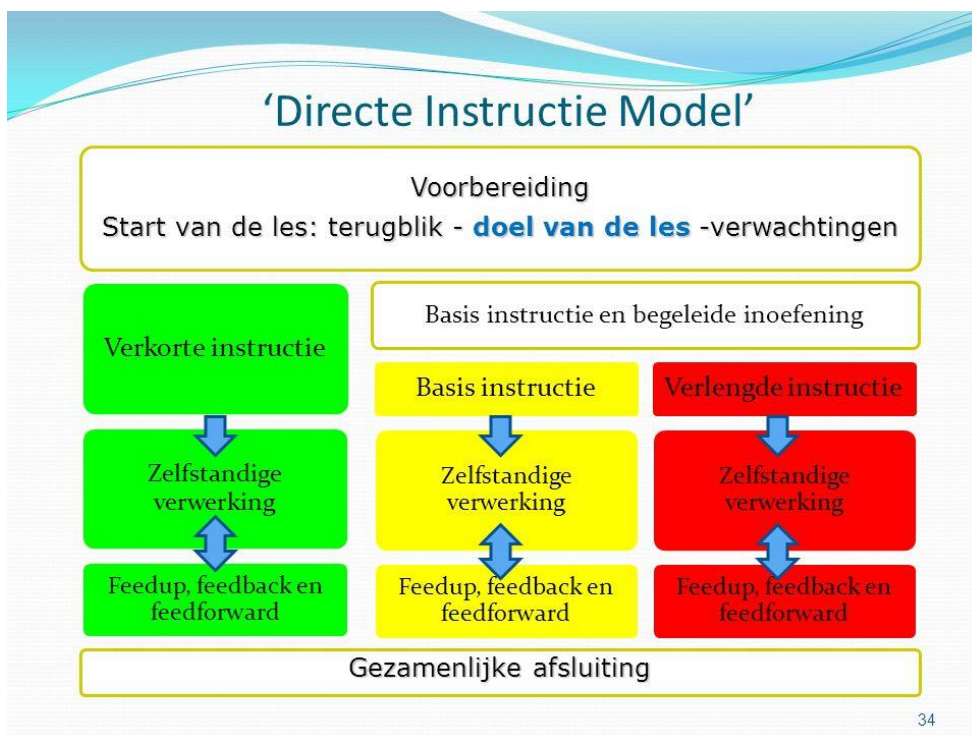
3. Effectiviteit

Doelmatig werken is een belangrijk begrip in het Daltononderwijs. Parkhurst vond dat school een weerspiegeling moet zijn van en een voorbereiding moet zijn op het latere leven. Ze is gekant tegen het frontale onderwijs, waar leerlingen de hele dag moeten stilzitten en luisteren. Ze maakt van kinderen jonge ondernemers. Ze stelt dat wanneer kinderen zelf verantwoordelijkheid dragen voor hun taken en hun leerproces, je effectiever onderwijs creëert waar de leeropbrengst groter zal zijn.

Het directe instructie model

Het directe instructiemodel is een lesmodel waarbij er rekening gehouden wordt met verschillende leervermogens van kinderen. Sommige kinderen nemen de leerstof snel op en komen eerder tot zelfstandig werken dan andere kinderen.

In de groepen 3 t/m 8 wordt dit model gebruikt.

Voor spelling wordt er gewerkt met 3 verschillende niveaus binnen de les gebaseerd op toetsen (zowel methode als lvs) maar ook de werkhouding van de leerling speelt hierbij een rol. Voor rekenen bekijken we per lesdoel welke kinderen een basis, verkorte instructie of verlengde instructie nodig hebben. Voor taal krijgen kinderen verlengde instructie of kunnen zich verdiepen tijdens het thematisch werken.

De fases van het Directe instructie model worden aangehouden.

Tijdens de “start” wordt terugblikken en de oriëntatie samengevoegd tot één fase. Het accent ligt op het terugblikken, ophalen van voorkennis, schetsen lesverloop etc. Vooral het aangeven van het doel en het ophalen van de voorkennis zijn van essentieel belang. De leerkracht bespreekt het (huis)werk en staat nog even stil bij eventuele moeilijkheden of veel voorkomende fouten. Daarnaast worden de opdrachten gelezen. Na de “start” kunnen leerlingen, die de opdrachten begrijpen, zelfstandig aan het werk. (aanpak 3)

De eerste fase, de presentatie of instructie, kenmerkt zich door de zeer centrale rol van de leerkracht. Heldere uitleg in kleine stapjes, met concrete voorbeelden en regelmatig een samenvattend moment om te kijken of de leerlingen de stof kunnen volgen, zijn de ingrediënten van deze fase. (aanpak 2)

Hierna volgt de tweede fase: de (in)oefening. Hierin wordt de vaardigheid samen geoefend, onder begeleiding van de leerkracht. Veel korte duidelijke vragen en/of opdrachten zijn hierbij een belangrijk hulpmiddel.

De derde fase is de zelfstandige verwerking. Hierin gaan de leerlingen zelfstandig aan de slag en heeft de leerkracht een begeleidende rol. In deze fase zouden de leerlingen ook best in tweetallen kunnen werken.

De leerlingen binnen aanpak 1 krijgen in deze fase verlengde instructie. Ook is de loopronde voor aanpak 2 en 3 hierin meegenomen.

Binnen het di-model wordt er gewerkt met een het blokje voor de leerlingen (vraag, hulp geven, niet storen). Tevens kan er ook gebruik worden gemaakt van een time timer.

Dalton en handelingsgericht werken

Wij werken volgens het principe van handelingsgericht werken. Wij kijken naar kansen en mogelijkheden en sluiten aan bij wat de kinderen al kunnen. Er wordt hierbij ook gekeken naar het toepassen/uitvoeren van de kenmerken van het Daltononderwijs.

Voor alle bovenstaande individuele aanpassingen geldt dat het groepsbelang voor op staat. Dit willen we als team goed in de gaten houden.

Dit vinden wij terug in de zeven principes van het ‘handelingsgericht werken’ (HGW) en wij passen dat ook toe. Daarbij zijn we ons bewust van de centrale rol van de leerkracht.

Pedagogisch handelen bij Dalton en HGW

Bij Dalton en HGW is de basishouding van de leerkracht heel belangrijk. Zijn visie, waarden en overtuigingen geven richting aan het handelen. Hieronder komt een ideaalbeeld van de leerkracht, bedoeld als reflectiekader. De leerkracht beseft dat hij een rolmodel is. Hij is positief ingesteld en heeft hoge verwachtingen. Hij is geduldig, beslist en consequent. Hij vraagt om feedback en reflecteert op zijn houding en handelen. De leerkracht gaat goed om

met de verschillen tussen leerlingen. De leerkracht gebruikt het directe instructiemodel bij het geven van instructielessen.

Hij weet veel van het vak en de leerlijnen. Hij vertaalt deze kennis op een betekenisvolle manier.

Ook is goed klassenmanagement van groot belang, want dat kan problemen voorkomen en ervoor zorgen dat alles soepel loopt. Hierbij hoort dat de leerkracht alert is, de touwtjes goed in handen heeft, flexibel is en de leertijd effectief benut.

HGW gaat uit van de volgende principes:

Onderwijsbehoeften van de leerlingen centraal stellen. Differentiëren wat betreft de instructie, de leertijd en uitdaging.

Afstemming en wisselwerking tussen kind en zijn omgeving, de groep, de leerkracht, de school en de ouders.

De leerkracht doet ertoe. Hij kan afstemmen op de verschillen tussen de leerlingen en zo het onderwijs passend maken.

Positieve aspecten zijn van groot belang. Dit gaat niet alleen om de positieve aspecten van het kind, maar ook van de leerkracht, de groep, de school en de ouders. Als een leerkracht een negatief beeld heeft van de leerling, dan ziet hij vaak alleen nog maar het negatieve gedrag. Het is belangrijk dat de leerkracht dan zoekt naar positief gedrag. Er zijn dan meer mogelijkheden om het probleem op te lossen.

Constructieve samenwerking tussen school en ouders verloopt via de 1-zorgroute.

Doelgericht werken.

De werkwijze van school is systematisch en transparant. Er zijn duidelijke afspraken over wie wat doet en wanneer.

Effectief adaptief onderwijs

Om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, moet er effectief adaptief onderwijs worden gegeven. HGW wil adaptief onderwijs concreet maken.

Bij HGW zijn de gesprekken met leerlingen heel belangrijk. Onder andere omdat de leerlingen vaak zelf goed kunnen aangeven wat ze nodig hebben, wat ze goed kunnen en wat anders moet. Ook zijn de oplossingen die de kinderen zelf aandragen vaak het eenvoudigst. Daarbij komt dat de leerling zich meer inzet voor zijn eigen oplossing. Deze visie sluit volledig aan bij de principes van Dalton.

De HGW-cyclus is een hulpmiddel om de zorg op groepsniveau en individueel concreet te maken. Op groepsniveau benoemt de leerkracht de onderwijsbehoeften van de leerlingen in zijn groep in een groepsoverzicht. De leerkracht doet dit ook op individueel niveau voor de leerlingen die extra begeleiding nodig hebben. Deze cyclus kent vier fasen:

1. Signaleren: o.a. het signaleren van leerlingen die extra begeleiding nodig hebben.
2. Analyseren: benoemen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
3. Plannen: de leerlingen clusteren en een groepsplan/draaiboek opstellen.
4. Realiseren: het groepsplan/draaiboek in de praktijk uitvoeren en evalueren

Dalton en passend onderwijs

Op een Daltonschool staat niet de leerstof, maar het kind centraal.

Elk kind is uniek, met eigen kwaliteiten en talenten. Deze kwaliteiten worden benut door kinderen aan te spreken en te beoordelen op hun eigen niveau en mogelijkheden door middel van opbrengstgericht werken en het eventueel opstellen van het ontwikkelingsperspectief. Daltononderwijs past precies bij de idealen van passend onderwijs. Aansluiten bij de onderwijsbehoefte van het kind:

Aanpassing aan het niveau: in de taakbrief kan per vak de lesstof aangepast worden, zowel naar boven als naar beneden

Aanpassing van de hoeveelheid: in de taakbrief kan de hoeveelheid oefenstof aangepast worden aan de verwerkingscapaciteiten en snelheid van de leerling

Aanpassing van plancapaciteiten: voor kinderen die het moeilijk vinden zelf structuur aan te brengen in hun taakbrief, kan deze opgedeeld worden in kleinere overzichtelijke stukken. Ook is het mogelijk de leerling te begeleiden tijdens het plannen. Die ruimte is er, omdat de meeste leerlingen dat zelfstandig kunnen doen.

Aanpassing van interesse: wat wil een kind leren en hoe kan hij dat het beste doen. In de taakbrief en met keuzewerk is daar ruimte voor en worden de leerlingen ook gestimuleerd om buiten het vaste kader te denken.

De kinderen werken veel zelfstandig en kunnen elkaar, zo nodig, helpen. Doordat niet iedereen op hetzelfde moment met dezelfde lesstof bezig is, heeft de leerkracht extra tijd om de verschillende lesinstructies verkort of juist uitgebreid te doen, passend bij de behoefte van de kinderen. Om weer grip te krijgen op de rekenresultaten, vanwege onvoldoende opbrengsten, hebben we ervoor gekozen om vanaf het jaar 2022 weer een volledig uur te rekenen. Daarnaast werken kinderen tijdens hun taaktijd verder aan hun rekentaken.

Leeropbrengsten

De leeropbrengsten van de kinderen worden nauwkeurig gevolgd, door methodegebonden toetsen, maar ook door de methode onafhankelijke toetsen van het leerlingvolgsysteem van IEP. De toetsen, die jaarlijks afgenomen worden, staan vermeld op de toetskalender. De leerkracht analyseert de toetsen en stemt daar het aanbod vervolgens weer op af. De resultaten van deze toetsen worden op leerling-, groeps- en schoolniveau besproken waarna we ons onderwijsaanbod hier weer zo goed mogelijk op proberen af te stemmen en doelgerichte keuzes maken m.b.t. scholing op teamniveau. De trendanalyses worden bekeken. Aan de hand hiervan wordt een sterkte- en zwakte analyse gemaakt. Deze wordt vertaald in een nieuwe aanpak.

4. Zelfstandigheid

Leerlingen krijgen telkens opnieuw de kans om een aantal beslissingen zelf te maken: wanneer doe ik deze taak, wat omvat deze taak precies, werk ik samen of in groep? Deze keuzevrijheid leert ze zelfstandig beslissingen te nemen. Het stimuleert doelgericht aan een opdracht werken en actief leren. Tijdens het leerproces leren ze probleemoplossend denken en hulp zoeken wanneer ze dat zelf nodig achten. Dit is een belangrijke voorbereiding op een volwassen leven.

Het planbord in groep 1-2

In groep 1/2 wordt gewerkt met het keuzedigibord voor het plannen van de werk en keuzelessen. De activiteiten van deze taken zijn terug te vinden op het digitale planbord en plannen de kinderen door de week zelfstandig in.

Het digitaal planbord is ingericht met de verplichte taken van de taakbrief en aangevuld met keuze activiteiten.

Het digitaal planbord sluit aan bij Daltononderwijs. We vinden daarbij het volgende van belang:

- Leerlingen hebben plezier, doen ervaringen op en zijn betrokken bij het kiezen en plannen van activiteiten.
- Leerlingen worden gestimuleerd om een actief aandeel te hebben in hun eigen ontwikkelingen en we vinden het daarom belangrijk dat er veel aandacht is voor eigen activiteiten en zelfontdekkend leren.
- Leerlingen mogen, durven en kunnen zelf initiatieven nemen en worden hierin gestimuleerd.
- Er is aandacht voor verschil in ontwikkelingen en interesse van leerlingen. Daarbij hoort een gevarieerd aanbod. Leerlingen krijgen hiervoor de ruimte voor persoonlijke invullingen van een opdracht, taak, e.d.
- Er is aandacht voor samenwerken en samen spelen.

Het aanbod van activiteiten wordt visueel, overzichtelijk en duidelijk aangeboden en biedt een duidelijke structuur.

De taakbrief

In onze school is een opbouw in het omgaan met de taakbrief. Als bijlage 2 zijn er een aantal taakbrieven bijgevoegd.

De taakbrief loopt voor groep 1/2 van donderdag t/m woensdag en voor groep 3 t/m 8 van maandag t/m vrijdag.

De opbouw betreft onder andere:

- De omvang van de taak.
- De onderdelen op de taak.
- Planning van de taak.

Groep	Taakbrief
1/2	De kinderen hebben een papieren taakbrief waarop de werkjes voor de week staan. De kinderen plannen deze taken zelf tijdens de inloop en werklessen in. De kinderen werken met een taakbrief waarop zij na het maken van de taak de smiley kleuren in de kleur van de dag. De taken worden aangegeven met plaatjes.
3	De kinderen hebben een papieren taakbrief waarop de werkjes voor de week staan. De kinderen plannen deze taken zelf tijdens de taakbriefftijd in. De kinderen werken met een taakbrief waarop zij na het maken van de taak de smiley kleuren in de kleur van de dag. De taken worden aangegeven met plaatjes.
4 t/m 8	In groep 4 wordt gestart met de taakbrief die ook in de groepen 5 t/m 8 wordt ingezet. De leerlingen hebben een eigen taakbrief met daarop dagtaken, weektaken, persoonlijke taken en keuzewerk. Zij plannen deze opdrachten zelf in. Zij geven met de dagkleur aan wanneer ze aan een taak werken. Aan het eind van de week moeten al deze opdrachten klaar zijn. Op de taakbrief is helder aangegeven aan welke opdrachten zij zelfstandig kunnen beginnen of dat zij eerst instructie krijgen voordat zij aan de opdracht kunnen beginnen. Dit zien zij d.m.v. een oortje op hun taakbrief.

Differentiatie

In alle groepen wordt rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van de individuele leerling. Er wordt gekeken naar niveau, tempo en vaardigheden van het kind. Eventueel wordt de taakbrief hierop aangepast.

Vakken in de taak

Alle vakken, met uitzondering van bewegingsonderwijs, zijn geschikt om op te nemen in de taakbrief. Toetsen worden ook in de taak opgenomen. Keuzewerk is een vast onderdeel van de taakbrief.

In alle klassen hangen de dagkleuren in de klas.

Uitgestelde aandacht

Onder uitgestelde aandacht verstaan we een periode waarin de leerkracht niet meteen beschikbaar is voor vragen of problemen van kinderen.

Drie belangrijke redenen voor het gebruik van uitgestelde aandacht zijn:

1. Leerlingen leren in deze tijd zelfstandig problemen op te lossen en op elkaar aangewezen te zijn voor hulp.
2. De leerkracht heeft tijd om één groep van de combinatie klas instructie te geven.
3. De leerkracht heeft de tijd om met kinderen individueel of in kleine groepjes te werken.

Als een leerling een vraag heeft of probleem tegenkomt waarmee het niet bij de leerkracht terecht kan, zal hij/zij in deze volgorde proberen een oplossing te vinden:

1. De opdracht nog eens een keer goed doorlezen en de afbeeldingen die er bij horen nog eens bekijken.
2. Daarna zelf nog een keer goed nadenken over een oplossing.
3. Vragen om uitleg aan een medeleerling.
4. Vragen om uitleg aan hun maatje/coach.
5. Het blokje op het vraagteken zetten, zodat de leerkracht bij de volgende vaste ronde ziet, dat het kind een vraag heeft.

Voordat de leerlingen zelfstandig aan het werk gaan, loopt de leerkracht de eerste vaste ronde door de groep, om te zien of iedereen aan het werk kan.

Daarna gaat de periode van uitgestelde aandacht in. De leerkracht komt dus bij de leerling en niet andersom.

De leerlingen vanaf groep 3 hebben een eigen daltonblokje op tafel met een rood-, groen-, oranje- en vraagtekenvlakje. Dit blokje wordt ingezet tijdens het zelfstandig werken.

- Blok of stoplicht leerkracht: rood betekent je mag niet overleggen. Het is stil. Hier kan de time-timer ingezet worden.
- Blok of stoplicht leerkracht: groen betekent je mag wel overleggen. Ook mogen de leerlingen zelf bepalen hoe zijzelf het blokje neerleggen.
- Blok op vraagteken betekent: leerling heeft een vraag aan de juf of meester. Er wordt een vaste hulpronde gelopen.

De rode stip kan een vrije keuze zijn van de leerling. Tijdens het zelfstandig werken mag de leerling niet gestoord worden. Het is ook mogelijk dat de leerkracht het verplicht heeft gesteld. Dit kan voor één, een aantal of voor alle leerlingen gelden.

Groep 1-2

In de kleutergroep wordt er gestart met het werken met uitgestelde aandacht. Er wordt gebruik gemaakt van een ketting om zichtbaar te maken voor de kinderen dat de leerkracht op dat moment niet beschikbaar is.

Time Timer

De groepen 1 t/m 8 maken gebruik van klassikale en individuele time timers.

Het belangrijkste doel is leerlingen leren een periode zelfstandig bezig te laten zijn.

Uit ervaringen van leerkrachten die werken met de time timer weten we ook dat:

- Leerlingen rust ervaren.
- Leerlingen, de tijd die nog rest, daadwerkelijk gaan gebruiken.

5. Reflectie

Reflecteren en evalueren

Reflectie betekent: terugdenken en overzien. Nadenken over jezelf, je gedrag of een activiteit.

Evalueren betekent: het achteraf bespreken van bijvoorbeeld situaties, oplossingen of aanpak om er van te leren.

Het leren van de vaardigheden die de leerling nodig heeft om goed met de taak om te kunnen gaan, gaat niet altijd vanzelf. Het is daarom noodzakelijk dat de leerkracht het proces van het werken aan de taakbrief regelmatig met de leerlingen bespreekt. "Voor welke problemen kwam je te staan en hoe heb je ze opgelost?"

De procesevaluatie zal door de leerkracht zowel groepsgewijs als individueel

worden gedaan. Het zal dan o.a. gaan over: planning, samenwerken, inzet, netheid, het zelfstandig problemen oplossen, rekening houden met elkaar, enz.

Het is belangrijk dat de leerlingen een kritische houding ontwikkelen t.o.v. de eigen resultaten. De leerstof moet begrepen zijn en het werk moet voldoende zijn.

Door middel van zelf nakijken, verbeteren en door middel van werkbeprekingen met de leerkracht wordt van de leerlingen op termijn verwacht, dat ze zelf aangeven wanneer ze meer uitleg nodig hebben. Natuurlijk begeleidt en bewaakt de leerkracht dit proces.

Het directe instructiemodel en evalueren

In de laatste fase van het instructiemodel staat samenvatten en vooruitblikken. Tijdens deze fase wordt er teruggekeken op de les en worden de volgende vragen behandeld:

1. Wat hebben we geleerd?
2. Wat ging er goed?
3. Wat kan er de volgende les beter?

De meest essentiële zaken zijn zeer kort samengevat. Dit moet niet een herhaling van de instructie worden, maar eerder een aantal handvaten voor de leerlingen. De volgende les wordt er eerst nog teruggekeken naar de vorige les, waardoor de leerstof en leerstrategieën worden herhaald.

Reflectiemiddelen

In iedere groep is een reflectiebox digitaal of tastbaar aanwezig, deze is aangevuld met digitale werkvormen van reflecteren.

In de bakken/ het digitale document zitten verschillende materialen waarmee je met de leerlingen kunt reflecteren. Er zit een opbouwende lijn in de materialen. De inhoud van de bakken is terug te vinden in bijlage 3. Er is met het team afgesproken om minimaal 1x per dag mondeling te reflecteren met de kinderen en wekelijks door middel van de reflectiebox. De reflectiebox kan afwisselend digitaal of tastbaar worden ingezet. Vanaf groep 5 is er alleen een digitale reflectiebox aanwezig.

(Zelf) correctie

Kind of leerkracht:

Wij hechten grote waarde aan het zelf corrigeren door de kinderen. Dit geldt zowel voor de opdrachten die binnen de taak worden gedaan als voor de opdrachten daarbuiten.

Zelfcorrectie heeft een aantal voordelen:

1. Het kind krijgt meteen feedback op zijn werk. Het hoeft niet te wachten tot hij het werk pas later terugkrijgt van de leerkracht.
2. Het heeft een duidelijk leereffect, omdat het kind, als het een fout ontdekt, zich meteen zal afvragen hoe deze fout kon ontstaan.
3. Het geeft de kinderen hierdoor beter inzicht in wat ze kunnen en bij welke zaken ze hulp moeten vragen van de leerkracht.

Al vanaf groep 1 mogen de leerlingen bepaalde opdrachten zelf corrigeren. Naarmate de leerlingen ouder worden, is er steeds meer mogelijk. Het streven is om de leerlingen zo veel mogelijk zelf te laten corrigeren. De leerkracht moet dat uiteraard voor de eigen groep steeds opnieuw inschatten. In de hogere groepen wordt het zelf corrigeren geleidelijk uitgebreid.

Het nakijken van het werk wordt als volgt opgebouwd:

1. Groep 1 t/m 3; kijken zelfcorrigerend materiaal na
2. Groep 4; kijkt spelling en rekenen na vanaf de herfstvakantie
3. Groep 5; kijkt rekenen en spelling na
4. Groep 6 t/m 8 alles zelf nakijken

Hierbij gelden de volgende afspraken:

1. Toetsen worden door de leerkracht nagekeken.
2. De leerkracht neemt regelmatig steekproeven om te kijken of het corrigeren goed is gebeurd. Ook zal hij/zij op zijn tijd het werk van alle kinderen bekijken, om goed de vorderingen te kunnen bepalen.
3. Ook hier kan “op maat” worden gewerkt. De ene leerling laat zien dat het al heel goed en zelfstandig kan nakijken, terwijl de andere leerling onzorgvuldig is of liever de antwoorden overschrijft. Deze laatste leerling kan minder vrijheid aan en moet meer worden ondersteund en gecontroleerd.
4. Ook andere vormen van correctie kunnen worden gebruikt, zoals nakijken in tweetallen, leerkracht en leerling kijken ieder de helft na, klassikale correctie etc.

“Corrigeren moet je leren”

Zelf het werk nakijken vraagt een bepaalde houding van de leerlingen. Ze moeten zich realiseren dat je je werk nakijkt om er iets van te leren en niet om zoveel mogelijk “krulletjes” in je schrift te hebben.

Als leerkrachten moeten we ons realiseren dat we dit de leerlingen moeten leren.

Digitale verwerking

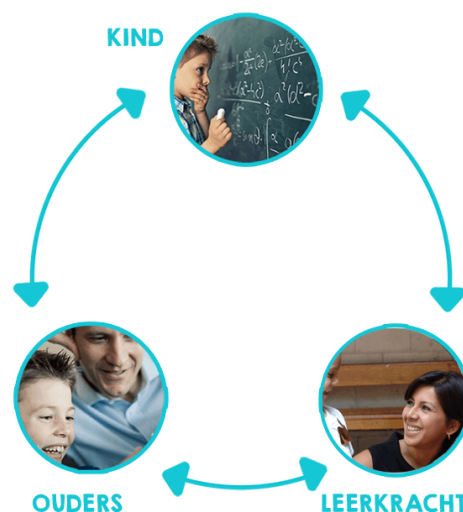
Wij werken met onze rekenmethode deels digitaal. Hierbij corrigeert het programma direct en kan de leerkracht de kinderen via de tablet goed volgen en direct hulp geven wanneer nodig.

Rapportfolio

Met ingang van het schooljaar 2020-2021 hebben wij het rapportfolio ingericht. Het rapportfolio gaat over de ontwikkeling van de kinderen. Met het rapportfolio:

- Geven we inzicht in de cognitieve-, sociaal-emotionele en dalton ontwikkeling.
- Is gericht op groei.
- Handelen we formatief.
- Betrekken we kinderen bij hun eigen ontwikkeling.
- Kunnen ouders de ontwikkeling altijd volgen.
- Heeft de leerkracht de regie en overzicht.

Ieder kind is uniek. De sociaal-emotionele ontwikkeling speelt daarbij natuurlijk een zeer belangrijke rol. In het rapportfolio zijn vragenlijsten opgesteld passend bij ons daltononderwijs, waarbij duidelijk wordt hoe het kind zichzelf ziet en hoe de leerkracht naar het kind kijkt. Door ieder kind eigenaar te maken van de eigen ontwikkeling is het betrokken en verantwoordelijk. Ieder kind heeft talenten waar het trots op mag zijn. Het kind kan dit delen in het portfolio. Daarnaast worden de vaardigheden van het kind weergegeven, hierbij wordt aangegeven welke doelen zijn behaald en waar het kind zich op de leerlijn bevindt. Het rapportfolio is de leidraad tijdens de driehoeksgesprekken.

Feedback leerkrachten onderling

Op de Dorpsschool heerst een open klimaat waarbij leerkrachten regelmatig bij elkaar feedback en adviezen vragen. Ook werken wij met collegiale consultatie om van en met elkaar te leren. Daarnaast hebben wij consultatiegesprekken met externen om ons onderwijs te blijven vernieuwen. Om ons Daltononderwijs te blijven waarborgen maken we gebruik van een kijkwijzer voor collegiale consultatie. Zie hiervoor bijlage 4.

Borging

Taken themagroep Dalton

De themagroep zijn de eerst aanspreekbare personen voor alle zaken die betrekking hebben op Dalton. In eerste instantie houdt dat in: het bewaken van de kernwaarden van Dalton samenwerking, vrijheid en verantwoordelijkheid, effectiviteit, zelfstandigheid en reflectie. Daarbij is de themagroep Dalton mede verantwoordelijk voor de borging en de effectiviteit van het geheel. Daaronder valt ook het bewaken van o.a. de doorgaande lijn van het klassenmanagement, de pedagogische voortgang en de onderlinge afstemming. Bovendien verzorgen zij samen met de directie de organisatorische aansturing van alle Daltonaspecten die het functioneren van de school aangaan en verbeteren.

Bevoegdheden en taken:

De werkgroep Dalton...(wegzetten in school jaarplan)

- ...bereidt Daltononderdelen in vergaderingen samen voor.
- ...bewaakt het Daltongedachtengoed, bij ervaren leerkrachten en ook bij wisselingen van personeel.
- ...coacht/begeleidt nieuwe collega's en enthousiasmeert zittende collega's.
- ...schrijft het Daltonbeleidsplan, evalueert en herzielt dit minimaal 1 keer per jaar (juni).
- ...zet adviezen van de visitatiecommissie om in ontwikkelingen.
- ...ontplooit initiatieven om samen verbeterdoelen vast te stellen, onder andere n.a.v. de visitatieadviezen, maar ook op basis van nieuwe inzichten in de literatuur, nieuwe ontwikkelingen, een periodieke sterktezwakteanalyse.
- ...brengt nieuwe kennis in het team in, onderzoekt welke scholingen voor het team wenselijk zijn.
- ...onderhoudt contact met de D.O.N., de Nederlandse Daltonvereniging en andere Daltonschole.

Daltonbeleidsplan

Een doorgaande Daltonleerlijn binnen de school moet gewaarborgd zijn. Daarom worden de stappen en afspraken vastgelegd in dit Daltonbeleidsplan. Aan het eind van ieder schooljaar (rond juni) wordt het door de Daltoncoördinator herzien en bijgesteld.

De leerlijn is de leidraad van het handelen van de leerkracht bij het stimuleren van de persoonlijke ontwikkeling van de leerling. Wekelijks wordt een punt van de leerlijn met de klas centraal behandeld in de teamvergadering. Deze doelen corresponderen met de doelen in het mijnrapportfolio. De wijze waarop een doel gekozen wordt kan variëren.

Certificaten: leerkrachten en school

We zijn ons ervan bewust dat Daltononderwijs hoge eisen stelt aan het personeel. Daarom hebben de leerkrachten op de Dorpsschool allemaal de opleiding gevolgd om in het bezit te komen van het certificaat 'Daltonleerkracht' of hebben de intentie deze te gaan volgen. Voor nieuwe leerkrachten die niet in het bezit zijn van dit certificaat, geldt de verplichting dat ze z.s.m. na de aanstelling aan onze school de aanvullende Daltonschioling volgen.

“Door verschillen te delen, vermenigvuldigt de kwaliteit”

Daltonscholen in Nederland werken samen aan kwalitatief goed Daltononderwijs door allemaal deel te nemen aan planmatige zelfevaluatie en visitatie.

Een Daltonschool is een lerende organisatie, die haar leerkrachten ondersteunt bij het zich permanent scholen en bij het experimenteren in en reflecteren op hun praktijk. Teamleren heeft op een Daltonschool hoge prioriteit. Verantwoordelijkheden voor Dalton liggen in het team van docenten. Het Daltononderwijs zet ook sterk in op het maatjesleren van scholen binnen en buiten een regio.

Daltonscholen borgen hun kernwaarden door middel van een planmatige zelfevaluatie en visitatie. De Nederlandse Dalton Vereniging geeft licenties en certificaten af aan instituten, scholen en personen als zij er blijk van geven de kernwaarden op goede wijze in de praktijk vorm en inhoud te hebben gegeven.

Visitatie

Om de kwaliteit van ons Daltononderwijs te waarborgen is het noodzakelijk om eens in de 5 jaar een visitatie door de NDV te laten uitvoeren. Wanneer deze visitatie voldoende is, wordt de Daltonlicentie met 5 jaar verlengd. Het kan ook voorkomen dat het onvoldoende is. Dan wordt de visitatie 2 jaar daarop opnieuw uitgevoerd om te beoordelen of de kwaliteit dan wel voldoende is. De taak van de Daltoncoördinator is om de visitatie samen met de directeur voor te bereiden. De Daltoncoördinator controleert het Daltonboek en schrijft het visitatieverslag. Dit laatste wordt gecontroleerd door het team en de directeur.

Na de visitatie stellen de visitateurs een verslag op en geven ze aanbevelingen voor de Daltonontwikkeling. Deze aanbevelingen nemen we mee in ons meerjarenplan.

Relaties met andere beleidsstukken

Het schoolplan

Iedere Nederlandse school heeft een schoolplan. Hierin wordt uitgebreid verwoord hoe er wordt gewerkt, waarom er zo wordt gewerkt, welke materialen daarbij worden gebruikt, etc. Er staat ook vermeld wat de ontwikkelingsplannen en de beleidsvoornemens voor een periode van vier schooljaren zijn.

De reikwijdte van het schoolplan is daarmee groter dan die van het plan dat nu voor u ligt. De daltonontwikkeling is altijd onderdeel van het schoolplan.

In dit Daltonbeleidsplan worden voornamelijk de praktische afspraken beschreven die binnen het onderwijsteam zijn gemaakt om ervoor te zorgen dat onze school een Daltonschool is en blijft.

De schoolgids, de schoolkalender

Iedere jaar wordt de schoolgids aangepast en op de website gepubliceerd. Voor aanvang van het nieuwe schooljaar wordt de schoolkalender aan alle ouders van kinderen op onze school via Parro verstuurd. De schoolgids en de schoolkalender zijn voor potentiële nieuwe ouders op de website te vinden. In deze gids staat veel praktische informatie voor ouders, maar er wordt ook uitgelegd wat Daltononderwijs inhoudt.

Er is echter beperkte ruimte om over Daltononderwijs uit te weiden. Het blijft bij een uiteenzetting van hoofdpunten. Wie door de tekst in de schoolgids geïnteresseerd is geraakt in het Daltononderwijs en meer gedetailleerd wil weten hoe er in de praktijk mee wordt gewerkt, kan verdieping vinden in dit Daltonbeleidsplan.

Overige plannen: formatieplan en schoolondersteuningsprofiel

Het basisonderwijs kent verder ook het formatieplan en het schoolondersteuningsprofiel. Het eerste beschrijft, vrij technisch, hoe de door de overheid beschikbaar gestelde personele formatie wordt ingezet en het tweede beschrijft hoe de leerlingenzorg wordt vormgegeven binnen het samenwerkingsverband van WSNS Zutphen, waar onze school deel van uitmaakt. Voor beide plannen geldt, dat het Daltonelement er niet rechtstreeks in te herkennen zal zijn. Toch zijn er wel raakvlakken. Deze staan beschreven in dit Daltonbeleidsplan.

Zo streven wij ernaar om, door de inzet van personeel en de Dalton werkwijze, veel tijd te kunnen besteden aan de individuele leerlingen. Hierdoor kan de leerlingenzorg goed tot zijn recht komen.

Beleidsvoornemens (Aanvullen)

2025-2026	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	
Tijdsplanning	Schooljaar 2025-2026
Meting, Tevreden als..	We hebben de mogelijkheden van IEP hart en handen onderzocht en weten of dit een waardevolle aanvulling is op ons MRF. Daarnaast nemen we de analyse van IEP door met de leerlingen en stellen daarbij doelen op. We hebben een uitbreiding op onze vaardigheden op het gebied van cooperatief werken, reflectie en feedback.

2024-2025	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Ontwikkelgesprekken
Tijdsplanning	Schooljaar 2024-2025
Meting, Tevreden als..	Verdiepen vaardigheden ouder/kind ontwikkelgesprekken (eventueel d.m.v. schoolbrede training) Wij willen de komende periode samen met de kinderen de weektaak passend en uitdagend te maken met persoonlijke doelen gebaseerd op leerdoelen, daltondoelen en talentdoelen. We willen deze doelen verbinden aan het MRF. We hebben een uitbreiding op onze vaardigheden op het gebied van coöperatief werken, reflectie en feedback.

2023-2024	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Doorgaande lijnen en afspraken
Tijdsplanning	Schooljaar 2023-2024
Meting, Tevreden als..	Alle doorgaande lijnen en afspraken op het gebied van Dalton zijn geactualiseerd en/of aangepast. IEP implementeren

2022-2023	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Coöperatief werken

	Werkplekken
Tijdsplanning	Schooljaar 2022-2023
Meting, Tevreden als..	Werkplekken duidelijk visueel aanwezig voor de kinderen. D.m.v. de werkplekkenwijzer wordt er op de verschillende plekken gewerkt. Coöperatieve werkvormen zijn in het dagelijkse lesaanbod geautomatiseerd.

2021-2022	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Invoeren MijnRapportFolio
Tijdsplanning	Schooljaar 2021-2022
Meting, Tevreden als..	Implementeren MijnRapportFolio

2020-2021	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Doorgaande lijnen en afspraken
Tijdsplanning	Schooljaar 2020-2021
Meting, Tevreden als..	Alle doorgaande lijnen en afspraken op het gebied van Dalton zijn geactualiseerd en/of aangepast.

2019-2020	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Coöperatief werken Werkplekken
Tijdsplanning	Schooljaar 2019-2020
Meting, Tevreden als..	De werkplekken optimaal gericht zijn voor het samenwerken en we optimaal gebruik hebben gemaakt van de beschikbare ruimte en mogelijkheden binnen de school. Coöperatief werken is een vast onderdeel van ons onderwijsleerproces geworden.

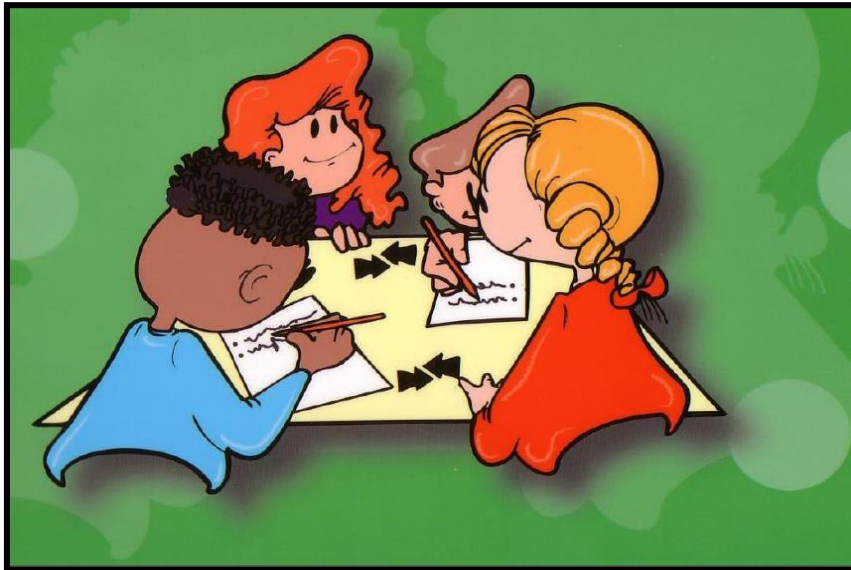
2018-2019	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Onderzoeken andere invulling van leerling- en oudergesprekken.
Tijdsplanning	Schooljaar 2018-2019
Meting, Tevreden als..	Er is gekeken naar de verschillende mogelijkheden qua leerling- en oudergesprekken. Er is geëxperimenteerd met verschillende vormen van leerling gesprekken m.b.t. leerling en oudergesprekken.

2017-2018	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Integratie van de zaakvakken Doelen en portfolio
Tijdsplanning	Schooljaar 2017-2018
Meting, Tevreden als..	Het implementatie traject voor de zaakvakken uitvoeren. Er wordt vanuit de doelen van de leerlingen gewerkt. Er wordt gebruik gemaakt van de doelenbomen. De persoonlijke doelen worden, in samenspraak tussen leerling en leerkracht, ingevuld. Er is een doorgaande lijn m.b.t. het werken met doelen. Er wordt onderzocht hoe we alle gestelde doelen en resultaten het beste/praktische kunnen vastleggen.

2016-2017	
Betrokkenen	Team en directie
Inhoud	Integratie van de zaakvakken Doorgaande lijn peuterspeelleergroep/basisonderwijs uitbreiden
Tijdsplanning	Schooljaar 2016-2017 (onderzoek en aanschaf)
Meting, Tevreden als..	Er is een vorm van zaakvak integratie gekozen en aangeschaft. Er is een implementatie traject uitgezet voor de zaakvakken.

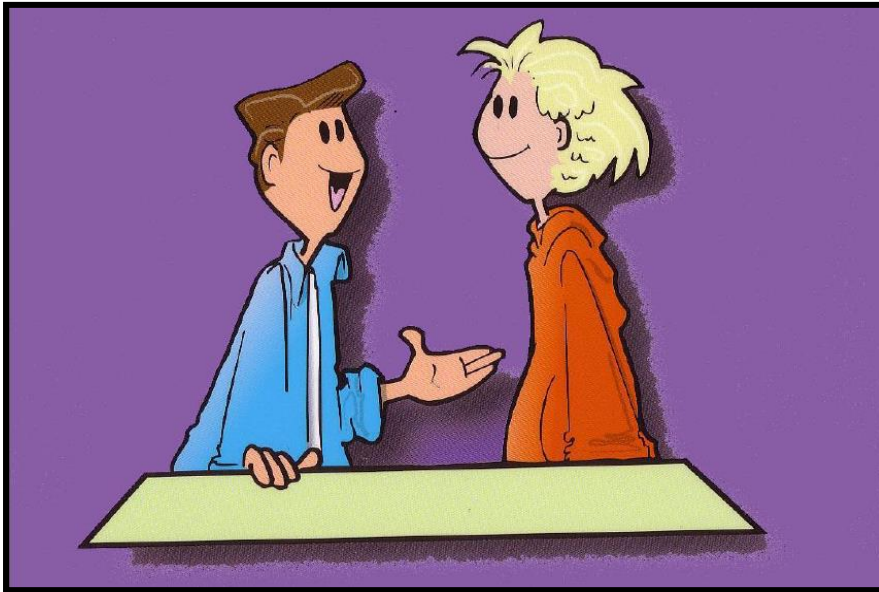
Bijlagen

Bijlage 1 Coöperatieve werkvormen

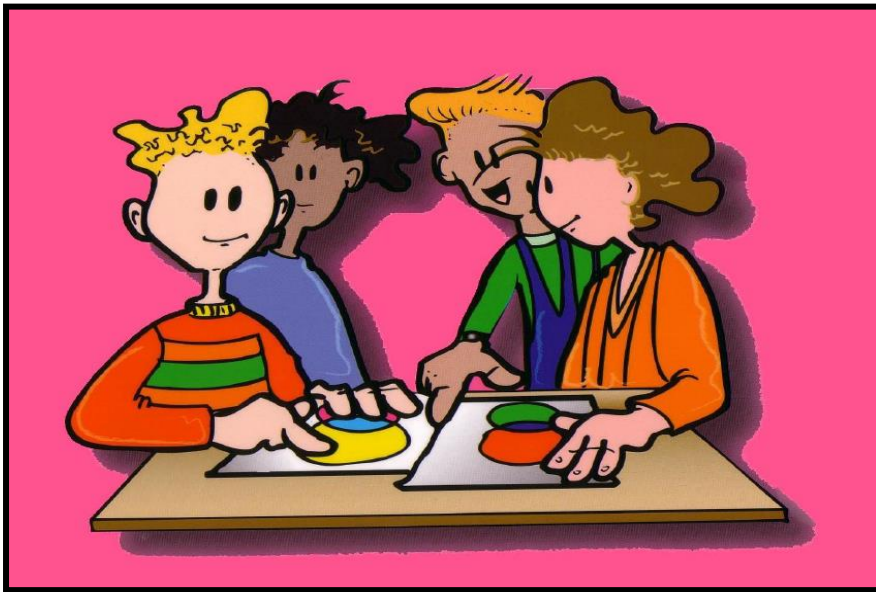
Tafelrondje (per 2 -tal/ simultaan)

1. Pak voor je team één vel papier en één pen.
 2. Luister naar de opdracht
 3. Neem denktijd
 4. Kies met de leerlingkiezer wie begint
 5. Om de beurt schrijf je op
- Stap 5 herhalen tot de tijd om is

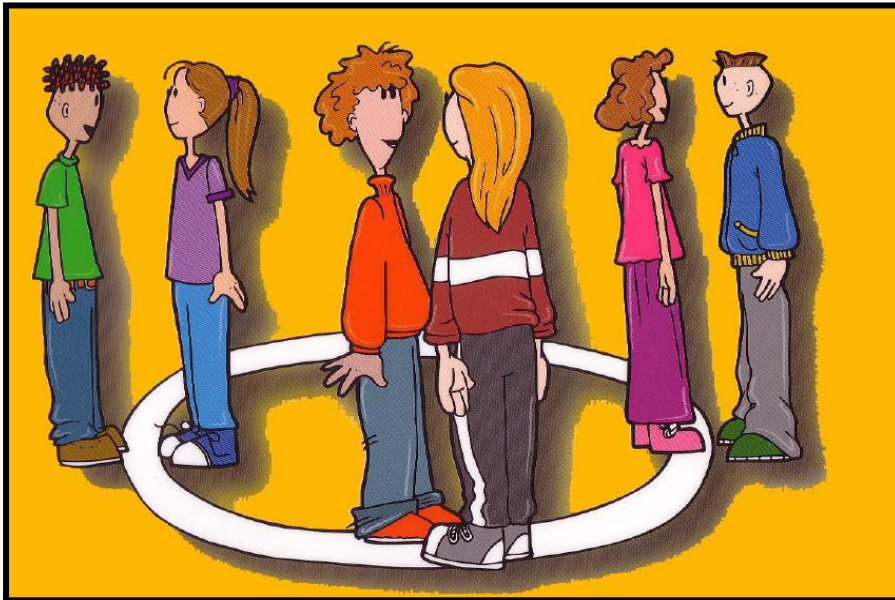
(mix) TweePraat

1. Luister in je tweetal naar de opdracht
2. Neem denktijd
3. Kies wie begint
4. Geef om de beurt korte antwoorden

TweeVergelijk

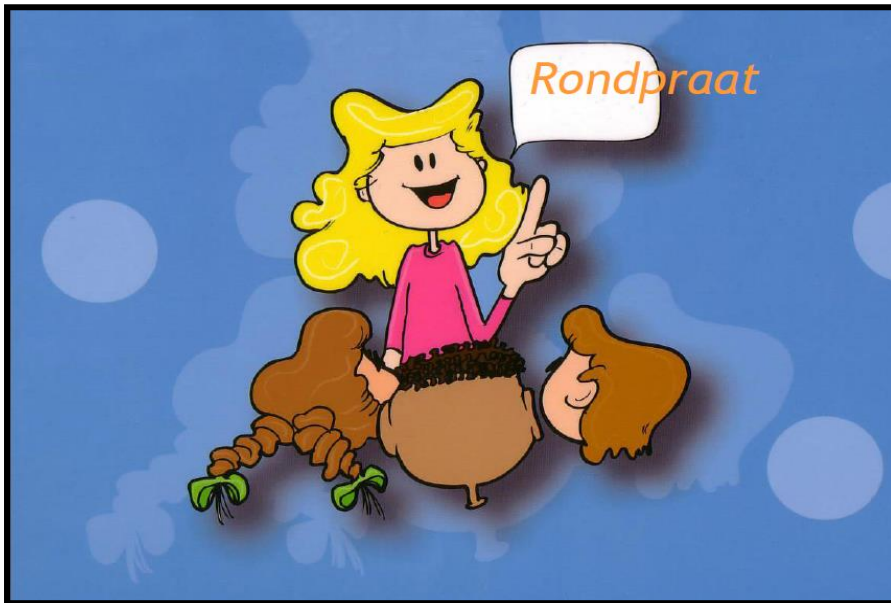
1. Luister naar de opdracht
2. Bedenk in tweetal oplossingen.
Schrijf ze om de beurt op één lijst
3. Ga door tot de tijd om is (tafelrondje per 2-tal)
4. Vergelijk met een ander tweetal de antwoorden
5. Klaar?
Bedenk in viertal meer oplossingen.

Binnen / Buitenkring

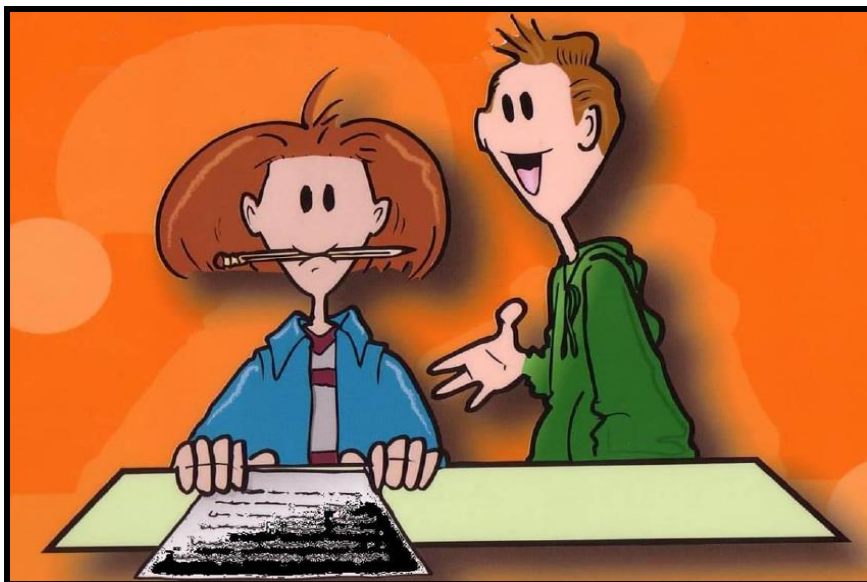
met tweegeprek op tijd of tweepraat

1. Maak een binnen- en buitenkring
2. Luister naar de opdracht
3. Neem denktijd
4. De binnenkring vertelt
5. De buitenkring vertelt
6. Ga ... plaatsen verder, met de klok mee
7. Stap 4, 5 en 6 herhalen

Rondpraat (op tijd)

1. Leerkracht geeft onderwerp of **open** vraag met verschillende antwoorden
2. Leerlingen geven om de beurt mondeling antwoord. Iedere leerling krijgt evenveel tijd
3. Eventueel (als er tijd over is) stellen de luisteraars vragen

Tweetal Coach

1. Luister in je tweetal naar de opdracht
2. Kies wie begint
3. A werkt, B luistert en coacht
4. B werkt, A luistert en coacht
5. Stap 3 en 4 herhalen

Tweegesprek (op Tijd)

1. Luister in je tweetal naar opdracht
2. Neem DenkTijd
3. Kies wie begint
4. A vertelt, B luistert (let op tijd)
5. B vat samen of geeft compliment
6. B vertelt, A luistert. (let op tijd)
7. A vat samen of geeft compliment

Zoek de Valse

1. Ieder teamlid schrijft drie zinnen op: twee kloppen, één niet
2. Kies met de leerling kiezer wie begint.
3. Lees om de beurt voor
4. Schrijf voor jezelf op welke de valse is
5. Kom met je teamleden tot 1 antwoord
6. Goed geraden? Vieren!
7. Stap 4, 5 en 6 herhalen

Zoek iemand Die...

1. Loop rond met je werkblad.
2. Zoek iemand op.
3. Kies wie begint.
4. A stelt vraag aan B, B antwoordt.
5. Goed? Naam erbij.
6. Wisselen.
7. Stap 1 t/m 6 herhalen.

Bijlage 2: Taakbrieven

Voorbeeld groep 1/2

Weektaak week		
Naam: lois		
Wat	Hoe ging het?	Gemaakt?
	 	
	 	
	 	
	 	

Voorbeeld taakbrief 3 t/m 8

Taakbrief		Algemeen datum: 12-09 t/m 16-09 groep 8 klassendienst: groepje 4 maatje:		DE DORPSSCHOOL openbare dalton basisschool	
	rekenen	taal	persoonlijketaken	agenda	
maandag	☐ Basistaak: Les 1.11 ☐ Eigen taken ☐ Weektaak Leerd: Opp. □ en Δ berekenen	Spelling: ☐ Blz: 15 Taal: ☐ 1.10	Welke dingen wil jij verbeteren? Leerdoel: Daltondoel:	Workshop Poëzie 09:30 - 10:15	
dinsdag	☐ Basistaak: Les 1.12 ☐ Eigen taken ☐ Weektaak Leerdoel: Inhoud in dm ³ , cm ³ , m ³ en liter berekenen	Spelling: ☐ Blz: 16 Taal: ☐ Tekst Rembrandt	Workshop beeldhouwen + 10:15 - 14:30 Jasmijn		
woensdag	☐ Peiltaken ☐ Eigen taken ☐ Weektaak Leerdoel: Korting Oude prijs/nieuwe prijs.	Spelling: ☐ Blz: 17	Workshop Poëzie 09:15 - 10:00 Workshop Creatief met Lego + Striptekenen 10:30 - 11:15		
donderdag	Studiedag	Studiedag	Studiedag		
vrijdag	☐ Basistaak 15 ☐ Eigen taken ☐ Weektaak Leerdoel: Herhaling oppervlakte en inhoud	Spelling: ☐ Blz: 18 Taal: ☐ Instructie les: Acrotichon schrijven	* Klaar? ☐ Osmo ☐ Dammen ☐ MSV ☐ Tekenen Workshop Poëzie 10:15 Crea		

Eigen taken en leerdoelen

Dagtaken

Bijzondere activiteiten

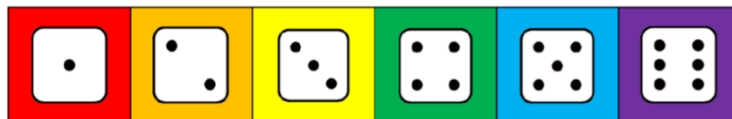
Weektaken

Bijlage 3 Reflectiebox

Reflecteren op sociaal emotionele onderdelen en op Dalton kernwaarden.

Om deze onderdelen te reflecteren gebruiken we de reflectiebox waarbij we de volgende vormen roulerend inzetten om het uitdagend te houden voor de kinderen.

De dobbelsteen

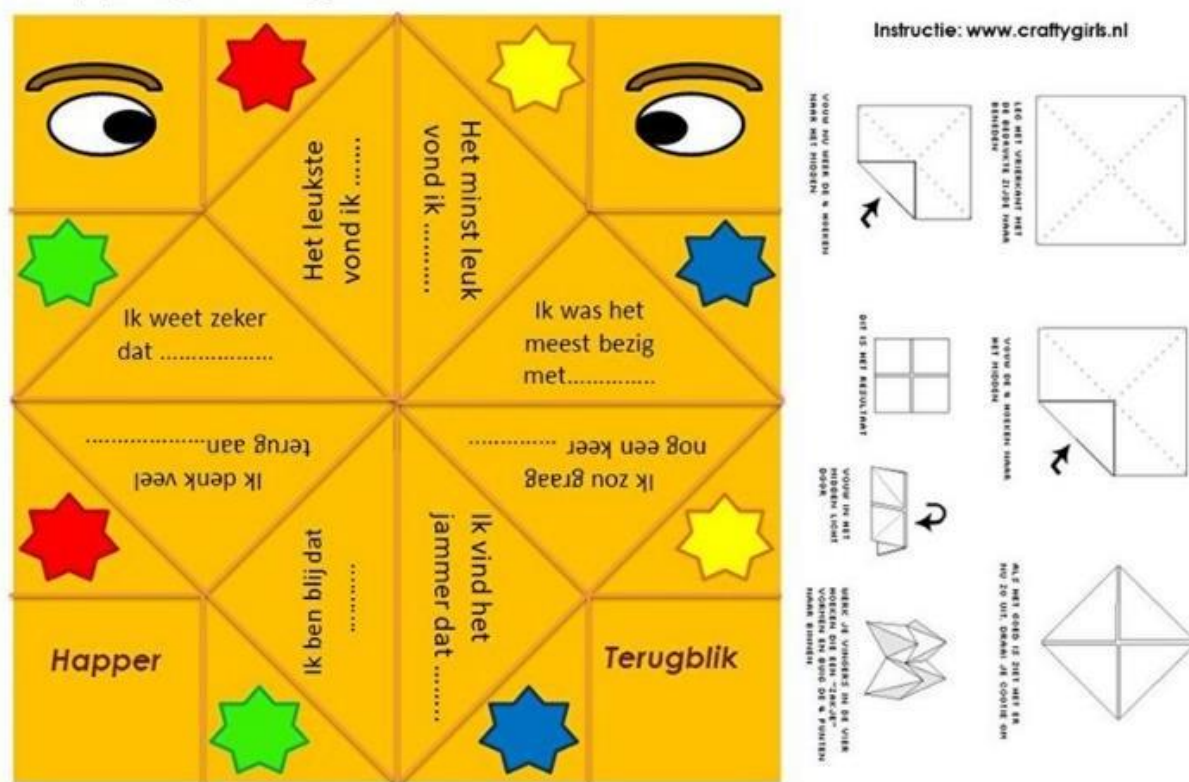

Toepassen (in combinatie met een coöperatieve werkvorm zoals binnenkring/buitenkring, mixen op muziek, tweetal coach): De leerkracht of een leerling gooit met de dobbelsteen
De leerkracht of 1 van de leerlingen stelt de bijbehorende vraag. De leerlingen denken na.
De leerlingen vertellen elkaar hun antwoord.

Heb ik mijn doel behaald?

					
Wat ging er goed? Waardoor?	Wat ging er minder goed? Waardoor?	Noem een positief punt over hoe je aan de opdrachten hebt gewerkt.	Wat heb je gedaan om je doel te behalen?	Wat zou je een volgende keer anders doen? Waarom?	Wie of wat heeft jou goed geholpen om je doel te behalen?

Happertje

Toepassen:

De eerste leerling vraagt aan de tweede leerling een getal onder de 10.

De eerste leerling telt met het happertje en laat de kleuren zien. De tweede leerling kiest een kleur.

De eerste leerling stelt de vraag die bij de kleur hoort.

De tweede leerling beantwoordt de vraag.

De leerlingen wisselen van rol.

Reflectiebal

Toepassen:

De leerlingen staan in een kring. De juf staat in het midden. De juf gooit de bal. Het kind dat de bal vangt beantwoordt de vraag die bovenop staat. (de juf leest deze indien nodig voor) Het kind gooit de bal weer terug.

voorbeeldvragen ik ben trots op... nu kan ik...

wat ik morgen wil proberen is...

De dikke duimen muur

Toepassen:

De leerkracht vertelt waar de kinderen over na gaan denken. Voorbeelden kunnen zijn: Hoe ging het werken met de andere kinderen vandaag? Hoe ging het luisteren naar de juf?

Hoe ging het vandaag met buiten spelen?

De kinderen denken hierover na en mogen vervolgens in kleine groepjes hun wasknijper bij hun antwoord hangen. Ging het goed, redelijk of niet zo goed. (De symbolen moeten vooraf bekend zijn bij de kinderen, ofterplekke worden uitgelegd.)

De leerkracht stelt vervolgens aan een aantal kinderen vragen over hun antwoord.

Waarom ging het goed of juist niet? Wat vond je er makkelijk of moeilijk aan? Heb je iets van geleerd?

Wat is er blijven plakken

Toepassen:

De leerkracht geeft de kinderen de opdracht na te denken wat zij hebben opgestoken op een dag, of tijdens een bepaalde activiteit.

De kinderen denken hierover na en schrijven of tekenen hun antwoord op hun post-it en plakken deze op de plaat.

(voor kleuters kan de leerkracht het ook opschrijven, maar kleuters kunnen vaak ook wel een klein tekeningetje ervan maken. Het gaat er vooral om dat ze erover nadenken en er evt. later over kunnen vertellen.)

Als alle kinderen hun post-it hebben opgeplakt kan de leerkracht er nog wat uithalen, en de kinderen vragen naar hun antwoord. Waarom hebben ze dit opgeschreven? Denken meer kinderen er zo over?

Bijlage 4 kijkwijzer

Visuele kenmerken	G V Z O		Opmerkingen
De dagen van de week worden duidelijk zichtbaar aangegeven in het lokaal.	O O O O		
De dagkleuren worden gebruikt voor planning en registratie op de taakbrief/planbord.	O O O O		
De instructietijden/dagritmekaarten zijn zichtbaar aangegeven.	O O O O		
Er wordt gewerkt met uitgestelde aandacht blokjes/ketting in de kleutergroep.	O O O O		
Fotoboekje met coöperatieve werkvormen staat zichtbaar in de groep.	O O O O		
De taakbrief wordt gemaakt volgens afspraak.	O O O O		
De kasten zijn zo ingericht dat kinderen zelf alles kunnen pakken wat ze nodig hebben voor hun taak.	O O O O		
De leerdoelen hangen zichtbaar in de klas	O O O O		
Het MRF wordt actief gebruikt	O O O O		
De instructietafel staat centraal en gebruik hiervan is duidelijk bij de leerlingen	O O O O		
Klassenmateriaal is makkelijk bereikbaar voor de leerlingen.	O O O O		
Teamvergaderingen worden gehouden.	O O O O		

Samenwerken	G V Z O	Opmerkingen
Leerkracht		
Er wordt gebruik gemaakt van de werkplekkenwijzer.	O O O O	
De werkplekken staan duidelijk aangegeven.	O O O O	
Op de weektaak worden samenwerkingsopdrachten opgenomen.	O O O O	
Er is voldoende ruimte voor leerlingen om met verschillende kinderen samen te werken.	O O O O	

Wanneer de leerkracht handelt naar de bovengenoemde punten zal dit zichtbaar zijn in onderstaande leerling indicatoren.
De leerlingen zoeken indien nodig samenwerking met medeleerlingen bij de uitvoering van de taak

Vrijheid & verantwoordelijkheid	G V Z O	Opmerkingen
Leerkracht		
De leerkracht durft los te laten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen.	O O O O	
De leerkracht houdt rekening met verschillen en houdt hier rekening mee in de taakbrief.	O O O O	
De leerkracht neemt steekproeven om te kijken of het werk goed is nagekeken.	O O O O	
Wanneer de leerkracht handelt naar de bovengenoemde punten zal dit zichtbaar zijn in onderstaande leerling indicatoren.		
De leerlingen kunnen zelfstandig hun taak plannen. -kleuters: planbord -gr 3: dagtaak en planbord tot voorjaarsvakantie -gr 4 t/m 8: weektaak		
De leerlingen kijken zelf hun werk na en houden zich daarbij aan de afgesproken regels.		
De leerlingen kunnen zelf inschatten in hoeverre ze hulp nodig hebben.		

Effectiviteit	G V Z O	Opmerkingen
Leerkracht		
De leerkracht benoemt bij de start van de les het doel van die les.	O O O O	
De leerkracht zorgt ervoor dat klassikale instructiemomenten kort en effectief zijn.	O O O O	

De leerkracht maakt gebruik van diverse didactische werkvormen.	O O O O	
De leerkracht analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.	O O O O	
Wanneer de leerkracht handelt naar de bovengenoemde punten zal dit zichtbaar zijn in onderstaande leerling indicatoren.		
De leerlingen werken aan eigen opdrachten om persoonlijke doelen te behalen.		
De leerlingen weten wat het doel van de les is.		

Zelfstandigheid	G V Z O	Opmerkingen
Leerkracht		
De leerkracht creëert de randvoorwaarden (taakgericht werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te werken.	O O O O	
De leerkracht stimuleert leerlingen initiatieven te nemen.	O O O O	
De leerkracht biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.	O O O O	
De leerkracht stimuleert de leerlingen eigen doelen te stellen.	O O O O	
De leerkracht stimuleert kinderen geconcentreerd en zelfstandig te kunnen werken.	O O O O	
Wanneer de leerkracht handelt naar de bovengenoemde punten zal dit zichtbaar zijn in onderstaande leerling indicatoren.		
De leerlingen mogen zelf hun werkplek kiezen.		
De leerlingen kunnen zichzelf eenvoudige doelen stellen.		
De leerlingen kunnen omgaan met uitgestelde aandacht.		
De leerlingen weten wat ze kunnen doen wanneer ze klaar zijn met hun taak.		
De leerlingen zorgen voor een goede registratie van hun taakbrief.		

Reflectie	G V Z O	Opmerkingen
Leerkracht		

De leerkracht zorgt voor een dagelijks reflectiemoment om te reflecteren op proces en/of product d.m.v. inleverbakken.	O O O O	
De leerkracht laat leerlingen wekelijks reflecteren op de daltonkernwaarden en sociaal emotionele doelen mbv de reflectiebox.	O O O O	
De leerkracht is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.	O O O O	
Leerlingen controleren hun eigen werk m.b.v. antwoordboeken/vellen.	O O O O	
De leerkracht stimuleert de leerlingen het MRF actief te gebruiken en voert a.d.h.v. het MRF ontwikkelgesprekken.	O O O O	
Teamvergaderingen worden gehouden en er is een zichtbare notulen in de klas.	O O O O	
Wanneer de leerkracht handelt naar de bovengenoemde punten zal dit zichtbaar zijn in onderstaande leerling indicatoren.		
De leerlingen reflecteren op eigen leerproces en eigen doelen. De leerlingen reflecteren op samenwerking met hun maatje.		

Borging	G V Z O	Opmerkingen
Leerkracht		
De leerkracht zorgt ervoor dat hij op de hoogte is van de afspraken zoals ze in het Daltonboek beschreven staan.	O O O O	
In vergaderingen staan regelmatig punten uit het daltonboek centraal.	O O O O	
Wekelijks wordt een punt van de leerlijn met de klas centraal behandeld in de teamvergadering	O O O O	
Wanneer de leerkracht handelt naar de bovengenoemde punten zal dit zichtbaar zijn in onderstaande indicatoren.		
Er is een doorgaande lijn binnen het Dalton werken. Iedereen is op de hoogte van de afspraken zoals omschreven in het Daltonboek en voert deze uit.		

<http://www.dorpsschool.nl>

Dit is de website van onze school. Hierop wordt actuele informatie geplaatst voor ouder(s) en/of verzorger(s).

<http://www.Dalton.nl/>

Op deze site van de Nederlandse Dalton Vereniging is informatie te vinden onder vier doelgroepen: ouder, student, docent, schoolleider of als verenigingslid.

De Nederlandse Dalton Vereniging is de organisatie waarbij alle (aspirant) Daltonschole zijn aangesloten.

<http://www.Daltondeventer.nl/>

Dit is de website voor Daltonactiviteiten van de Academie voor Pedagogiek en Onderwijs, ook wel APO. Deze academie maakt deel uit van Saxion Hogeschool in Deventer.